

New Economy and Trade, Institute for Humanities and Cultural Studies (IHCS)
Quarterly Journal, Vol. 17, No. 1, Spring 2022, 1-40
Doi: 10.30465/JNET.2022.40211.1850

Financial Globalization on the Effectiveness of Monetary and Fiscal policies

Robab Azali^{*}, Seyed Ali Paytakhti Oskooe^{}**

Monire Dizaje *, AliReza Tamizi******

Abstract

Globalization has created fundamental changes in various economic dimensions. In the economic dimension, the most important of these changes are expansion and integration of global markets, such as increasing the flow of finance and international market of capital, production relations and capital exchanges. This paper investigates the impact of financial globalization (FG) on the effectiveness of monetary and fiscal policies in the selected Islamic countries during the period 2000-2019 using the Panel VAR method. The results indicated that FG reduces the changes in GDP by interacting with the liquidity, so FG contributes to the effectiveness of monetary policy. But changes in GDP responded positively to the interactive shocks of FG and interest rates. Therefore, the effectiveness of monetary policy has decreased through interest rate Chanel. Inflation changes do not response to the interactive shocks of FG and liquidity in the long run. Therefore, in the long

* Ph.D.Student, Department of Economics , Tabriz Branch, Islamic Azad University,Tabriz, Iran.
Azali1390@yahoo.com

** Associate professor, Department of Economics, Tabriz Branch, Islamic Azad University,Tabriz,
Iran (Corresponding Author), Oskooe@yahoo.com

*** Assistant professor, Department of Economics, Tabriz Branch, Islamic Azad University,Tabriz,
Iran, mdizaji@yahoo.com

**** Assistant Professor, Department of Economics , Payame Noor University,
al_tamizi@yahoo.com

Date received: 2022/2/10, Date of acceptance: 2022/7/5

Copyright © 2018, This is an Open Access article. This work is licensed under the Creative Commons Attribution 4.0 International License. To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

run, the interaction between FG and the liquidity has no effect on the effectiveness of monetary policy, while changes in inflation show a negative response to the interactive shocks of FG and interest rates. Indeed, the interaction of interest rates and FG reduces changes in inflation and increases the effectiveness of monetary policy through interest rates. Changes of GDP and inflation rates do not show a significant response to the interactive shocks of FG and government spending. Thus, FG in interaction with fiscal policy has no effect on changes in inflation and GDP, so it does not affect the effectiveness of fiscal policy.

Keywords: Financial Globalization, Monetary Policy Effectiveness, Fiscal Policy Effectiveness, Islamic Countries

JEL Classification: E52, E60, E62

جهانی شدن مالی و اثربخشی سیاست‌های پولی و مالی^۱

رباب ازلی*

سید علی پايتختی اسکوئی**، منیره دیزجی***، علیرضا تمیزی****

چکیده

جهانی شدن تحولات اساسی در بعد مختلف ایجاد کرده است که در بعد اقتصادی مهم ترین آن‌ها گسترش و یکپارچگی بازارهای جهانی، افزایش جریان‌های مالی و سرمایه‌ای بین‌المللی، مناسبات تولیدی و مبادلات سرمایه‌ی می‌باشد. بر این اساس در این تحقیق به بررسی تأثیر جهانی شدن مالی بر اثربخشی سیاست‌های پولی و مالی در کشورهای اسلامی در دوره ۲۰۰۰-۲۰۱۹ با روش Panel VAR پرداخته شد. نتایج نشان داد جهانی شدن مالی با تعامل حجم نقدینگی باعث کاهش تغییرات تولید ناخالص داخلی شده و باعث افزایش اثربخشی سیاست پولی می‌شود؛ اما عکس العمل تغییرات تولید ناخالص داخلی به شوک-های متغیر تعاملی جهانی شدن مالی و نرخ بهره حاکی از افزایش تغییرات تولید ناخالص داخلی است که حاکی از کاهش اثربخشی سیاست پولی از طریق نرخ بهره است. تغییرات نرخ تورم به شوک‌های متغیر تعاملی جهانی شدن مالی و حجم نقدینگی عکس‌العملی نشان نمی‌دهد. لذا تعامل جهانی شدن مالی و حجم نقدینگی تأثیری بر اثربخشی سیاست پولی ندارد؛ اما تغییرات نرخ تورم به شوک‌های متغیر تعاملی جهانی شدن مالی و نرخ بهره عکس‌العمل منفی نشان داد که حاکی از افزایش اثربخشی سیاست پولی از طریق نرخ بهره

* دانشجوی دکتری، گروه اقتصاد، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران azali1390@yahoo.com

** دانشیار گروه اقتصاد، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران (نویسنده مسئول)، Oskooe@yahoo.com

*** استادیار گروه اقتصاد، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران， mdizaji@yahoo.com

**** استادیار گروه اقتصاد، دانشگاه پیام نور، al_tamizi@yahoo.com

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱۱/۲۱، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۴/۱۴

است. تغییرات تولید ناخالص داخلی و نرخ تورم به شوک‌های متغیر تعاملی جهانی شدن مالی و مخارج مصرفی دولت عکس العمل معناداری نشان نمی‌دهد؛ بنابراین نتایج حاکی از عدم اثربخشی سیاست مالی است.

کلیدواژه‌ها: جهانی شدن مالی، اثربخشی سیاست پولی، اثربخشی سیاست مالی، کشورهای اسلامی

طبقه‌بندی E52,E60,E62:JEL

۱. مقدمه

جهانی شدن از اواسط دهه ۱۹۸۰ میلادی مورد توجه بسیاری از اقتصاددانان قرار گرفته است و این پدیده مستلزم تغییر در قالب فرآیند درهم تیندگی اقتصادهای ملی از طرق مختلف از جمله تغییرات اجتماعی، اقتصادی و سیاسی است. در سال‌های اخیر حجم بازارهای مالی در مقایسه با حجم تجارت بین‌المللی با سرعت بالایی افزایش یافته و به یک عامل مهم در فرآیند یکپارچگی جهانی تبدیل شده است (صادقی و همکاران، ۱۳۹۵: ۸۸)؛ بنابراین، هرگونه ارتباط مالی کشورها با رویکردهای متفاوت منجر به گسترش ارتباطات جهانی و توسعه جهانی شدن مالی می‌شود (Prasad et al, 2003: 25). در چنین حالتی، عواملی همچون جریان‌های بین‌المللی سرمایه، گسترش روابط مالی و تشکیل بلوک‌ها و نواحی مالی منطقه‌ای و بین‌المللی، همگرایی در نرخ‌های بهره منطقه‌ای و بین‌المللی و قدرت برابری خرید کشورهای همکار، کاهش کترل‌ها و تشکیل اتحادیه‌های پولی منجر به ایجاد و توسعه جهانی شدن مالی شده و به عنوان جلوه‌های بارز و مشخص این پدیده مطرح می‌شوند؛ بنابراین جهانی شدن مالی موضوعی مرتبط با مالیه بین‌الملل است (گوگردچیان و همکاران، ۱۳۹۲: ۲۰۶). قبل از بحران مالی سال‌های ۲۰۰۷-۲۰۰۹، جهانی شدن مالی به نظر اقتصاددانان تأثیری بر اثربخشی سیاست‌های پولی نداشت و حتی می‌توانست اثرات مثبتی نیز بر آن‌ها و سیاست‌های مالی داشته باشد (Yellen, 2006; Bernanke, 2007; Weber, 2008; Kamin, 2010). بعد از بحران مالی نظرات مختلفی در خصوص تأثیر جهانی شدن مالی بر سیاست‌های پولی و مالی مطرح شد. برخی اذعان کردند که جهانی شدن مالی به دلیل سریزی سیاست‌های پولی خصوصاً کشور آمریکا به دیگر کشورها باعث شد که کترل سیاست‌های Shin, 2012; Rey, 2013; Agrippino and Rey, 2014; Bruno and

(Shin, 2015)، بنابراین بحران مالی باعث شد که جهانی شدن مالی اثراتی بر سیاست‌های پولی وارد کند. درواقع گسترش جهانی شدن مالی باعث شد تحرک و جریان سرمایه بین کشورها به سهولت انجام گیرد که این امر توان کنترل بانک‌های مرکزی در کنترل نرخ بهره و به دنبال آن کنترل سیاست‌های پولی را با مشکلاتی مواجه کرد. در کنار کاهش کنترل بانک مرکزی بر سیاست‌های پولی، جهانی شدن مالی کنترل سیاست‌های پولی را نیز تحت تأثیر قرار می‌دهد.

با توجه به مبانی نظری نئوکلاسیک‌ها، جهانی شدن مالی و افزایش درجه باز بودن مالی باعث حرکت جریان سرمایه از اقتصادهای با سرمایه بالا و نرخ بازده انتظاری پایین به سمت اقتصادهای با سرمایه پایین که نرخ بازدهی انتظاری بالایی دارند می‌شود و این امر باعث تکمیل پسانداز داخلی در کشورهایی با سطح سرمایه پایین شده و سرمایه‌گذاری را افزایش می‌دهد. از سوی دیگر، جریان سرمایه منجر به بهبود انتقال فناوری می‌شود و از طریق تخصیص بهینه منابع از طریق توزیع ریسک درآمدی هزینه سرمایه را کاهش می‌دهد و همچنین باعث افزایش بهره‌وری و رشد اقتصادی شده که با ایجاد ثبات در سطح کلان و استفاده مناسب از سیاست‌های کلان اقتصادی باعث تسریع گسترش بازارها می‌شود (حاضری نیری و همکاران، ۱۳۹۸: ۶۳). در حالی که استگلیتز (Stiglitz, 2000) بر این عقیده بود که با توجه به این که نقص در بازارهای مالی بین‌المللی در مقایسه با بازارهای مالی داخلی بیشتر است، جهانی شدن مالی می‌تواند پرهزینه باشد (حاضری نیری و همکاران، ۱۳۹۸: ۶۴). همچنین مخالفان جهانی شدن مالی بر این عقیده بودند که جهانی شدن مالی باعث ایجاد اثربخشی بالاتر نمی‌شود حتی بر عکس این فرایند، جریان‌های پول داغ ناشی از سفت‌بازی را تشویق کرده و همچنین تأثیر مثبت و مشخصی بر سرمایه‌گذاری و یا سایر متغیرهای حقیقی از جمله تولید را نخواهد داشت. (Bhagwati, 1998; Rodrik, 1998; Stiglitz, 2000).

لذا مطالعه تأثیر جهانی شدن مالی بر اثربخشی سیاست‌های پولی و مالی در جهت کاهش اثرات نامطلوب جهانی شدن مالی و تدوین سیاست‌های پولی و مالی کارآمد متناسب با شرایط جدید جهانی شدن مالی ضروری است. چراکه اجرای سیاست‌های پولی و مالی متناسب با اثرات جهانی شدن مالی بر آثار سیاست‌های پولی و مالی بر متغیرهای کلان اقتصادی و اثربخشی آن‌ها یکی از ضروریات و وظایف سیاست گذران اقتصادی است. از

طرفی کشورهای اسلامی بخش مالی داخلی چندان توسعه یافته‌ای ندارند. ادغام شدن دستگاه‌های مالی آن‌ها با دستگاه‌های مالی جهانی آثار به مراتب شدیدتری بر کنترل سیاست‌های پولی و مالی دارد. بر این اساس تحقیق حاضر سعی دارد آثار جهانی شدن مالی بر اثربخشی سیاست‌های پولی و مالی را در کشورهای اسلامی با استفاده از الگوی خودرگرسیون برداری پانلی در طول دوره ۲۰۰۰-۲۰۱۹ مورد بررسی قرار دهد. این مقاله در پنج بخش تدوین شده است که در بخش اول به مبانی نظری تحقیق، در بخش دوم به مرور مطالعات پیشین، در بخش سوم به معرفی روش پژوهش، در بخش چهارم به ارائه نتایج تحقیق و در نهایت در بخش پنجم به نتیجه‌گیری می‌پردازد.

۲. مبانی نظری

۱.۲ جهانی شدن مالی و پیامدهای آن در اقتصاد

جهانی شدن ابعاد متنوعی دارد و قابل تسری به جنبه‌های گوناگون اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، حقوقی، فرهنگی و فناوری و محیط‌زیست است، از این‌رو هیچ اتفاق‌نظری بین نظریه‌پردازان در مورد تعریف دقیقی از جهانی شدن وجود ندارد. نظریه‌پردازانی مانند (Fukuyama, 2001:7-20) معنای عام جهانی شدن را مطرح کردند؛ اما کومسا (۱۳۷۸: ۱۸۲) جهانی شدن را نتیجه یکپارچگی در حوزه‌های اقتصادی، مالی و زیست‌محیطی تعریف کرد. کروگمن (۱۹۹۶) جهانی شدن را ادغام بازارهای جهانی و گسترش بین‌المللی مناسبات تولیدی و مبادلات سرمایه دانست.

جهانی شدن یا آزادسازی مالی یکی از مهم‌ترین ابزارهای تقویت سیستم مالی و ایجاد تحول در ساختار مالی کشورها از طریق ارتقای رقابت‌پذیری آن‌هاست. جهانی شدن مالی مفهومی است که به گسترش ارتباطات جهانی کشورها از طریق جریان‌های مالی بین‌المللی و سرمایه‌ای اشاره دارد. در واقع جهانی شدن مالی به افزایش جریان‌های مالی بین‌المللی و پیوستگی اقتصادهای جهان به یکدیگر، شرایط و امکانات برای دسترسی به فناوری‌ها و بازارهای جدید و گسترش ارتباطات جهانی از طریق جریان‌های مالی می‌پردازد (نصیری و همکاران، ۱۴۰۰: ۷۳). در چنین حالتی، عواملی همچون جریان‌های بین‌المللی سرمایه، گسترش روابط مالی و تشکیل بلوک‌ها و نواحی مالی و همگرایی در نرخ‌های بهره منطقه‌ای و بین‌المللی و قدرت برابری خرید کشورهای همکار، کاهش کنترل‌ها و تشکیل اتحادیه-

های پولی منجر به توسعه جهانی شدن مالی شده و به عنوان جلوه‌های بارز این پدیده مطرح می‌شوند (Ni & Liu, 2019).

در ادبیات اقتصادی برای اندازه‌گیری جهانی شدن مالی (باز بودن مالی) از شاخص‌های مختلف از جمله گردش روزانه ارز خارجی، ذخایر اعتبارات بانکی فرامرزی، دارایی‌های بانکی خارجی (قادری و رستمی، ۱۳۹۵)، خالص جریان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و خالص جریان سرمایه خصوصی استفاده می‌شود (رائو، ۱۹۹۸). سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی نسبت به سایر منابع تأمین مالی خارجی و تحرک سرمایه، پایدار بوده و چندان فرآر نمی‌باشد. به عبارتی، به هنگام بروز رکود در کشور میزبان، این نوع تأمین منبع مالی خارجی نه تنها از کشور خارج نمی‌شود بلکه در صورت فعالیت مطلوب، آن کشور را در خروج از بحران و رکود یاری می‌کند. این نوع سرمایه‌گذاری مستلزم پذیرش ریسک بالاتر بوده و درآمد حاصل از آن نیز تضمین شده نیست. ولی عایدی آن نسبت به سرمایه‌گذاری غیرمستقیم، از درجه نقد شوندگی پایین‌تری برخوردار بوده و مستلزم کنترل سرمایه‌گذار بر سرمایه‌گذاری خویش بوده و همچنین، طول دوره سرمایه‌گذاری مستقیم طولانی‌تر از سرمایه‌گذاری غیرمستقیم است. همچنین در مطالعات متعددی از جمله (رائو، ۱۹۹۸؛ دادگر و ناجی، ۱۳۸۲؛ کریمی پتانلار و همکاران، ۱۳۸۹؛ گوگردچیان و همکاران، ۱۳۹۳؛ قادری و رستمی، ۱۳۹۵) از جریان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی به عنوان شاخص جهانی شدن مالی استفاده شده است.

باین حال، جهانی شدن مالی دارای پیامدهایی است. روابط مالی بین کشورها در قرن اخیر با فراز و نشیب‌های مختلفی روبرو شده است و حتی بعد از جنگ جهانی دوم، کشورها با تشکیل نهادهایی مانند صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی وارد مرحله جدید شده است ولی در سال‌های اخیر این روابط شرایط جدیدی را تجربه کرده است، به‌گونه‌ای که موجب تعمیق و گسترش بازارهای مالی شده و بر متغیرهایی از جمله رشد اقتصادی و تجارت تاثیرگذاشته است. از این مرحله به عنوان جهانی شدن مالی یاد می‌شود و در چهارچوب تحولاتی مانند تشکیل اتحادیه‌های پولی، گسترش جریان‌های بین‌المللی سرمایه، یکپارچگی مالی و توسعه روابط مالی منطقه‌ای و بین‌المللی، تشکیل بلوک‌ها و نواحی مالی شکل‌گرفته است (گوگردچیان و همکاران، ۱۳۹۳: ۲۰۸). بر اساس دیدگاه گلدادسمیت (۱۹۶۹) مک‌کینون (۱۹۶۳) درجه توسعه یافته‌گی مالی و رشد اقتصادی از

رابطه‌ای مثبت و قوی برخوردار هستند و این رابطه در فرآیند جهانی‌شدن مالی موجب نزدیکی رشد اقتصادی کشورها می‌شود. تشکیل اتحادیه‌های پولی باعث آزادسازی مالی و نقل و انتقال وجوده بین مرزها در فرآیند ادغام بین‌المللی بازارهای سرمایه و افزایش تحرک سرمایه می‌شود، به‌گونه‌ای که در چنین فرآیندی، دستیابی به ذخیره پسانداز برای اغلب اقتصادها و تشکیل منابع سرمایه‌گذاری و رشد بیش از پیش فراهم می‌شود (گوگردچیان و همکاران، ۱۳۹۳: ۲۰۸).

۲.۲ کانال‌های تأثیرگذاری جهانی‌شدن مالی بر اثربخشی سیاست‌های پولی و مالی

یکی از چالش‌های مهم سیاست‌گذاران پولی بحث ماندگاری و زمان به اوج رسیدن اثر سیاست پولی است. چراکه در کوتاه‌مدت برای ثبت فعالیت‌های اقتصادی و مدیریتی و کنترل تورم از سیاست‌های پولی استفاده می‌کنند و از طرف دیگر برای اقتصاددانان پر واضح است که بانک مرکزی برای اجرای موفقیت‌آمیز و کارآمد سیاست پولی باید از مکانیسم انتقال سیاست‌های پولی آگاهی و داشت کافی را داشته باشد (مرزبان و همکاران، ۱۳۹۵: ۷۲). سیاست‌های پولی از طریق کانال‌های مختلفی، اقتصاد کشور را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

کanal نرخ بهره (Interest Rate Chanel): کانال نرخ بهره یکی از مسیرهای استاندارد انتقال سیاست پولی از دیدگاه مکتب کینزین‌هاست. به این معنی که کاهش نرخ بهره حقیقی، باعث افزایش هزینه سرمایه شده و مخارج سرمایه‌گذاری را افزایش می‌دهد. در حالی که نرخ‌های بهره حقیقی پایین از طریق افزایش سرمایه ثابت تجاری، سرمایه‌گذاری خانوارهای داخلی، مخارج کالاهای بادوام مصرفی و موجودی سرمایه باعث افزایش تولید می‌شود (جلیلی و همکاران، ۱۳۹۶: ۱۸۰). به عنوان مثال با اعمال سیاست پولی انقضاضی (کاهش حجم پول)، نرخ بهره افزایش می‌یابد که باعث کاهش سرمایه‌گذاری شده و از این‌رو تولید واقعی کاهش یافته و رکود اقتصادی به وجود می‌آید. با افزایش نرخ بهره داخلی، اختلاف نرخ بهره داخلی و خارجی بیشتر می‌شود که در گسترش جهانی‌شدن مالی کشور، تحرک سرمایه با سهولت بیشتری اتفاق می‌افتد و لذا امکان جریان سرمایه‌های خارجی به داخل افزایش می‌یابد که این امر می‌تواند تولید و رشد اقتصادی را افزایش دهد.

جهانی شدن مالی و اثربخشی سیاست‌های پولی و مالی (رباب ازلی و دیگران) ۹

لذا اثر اجرای سیاست پولی انقباضی در داخل، در اثر ورود سرمایه‌های خارجی ختی می‌شود و این امر با توسعه بیشتر و گستردگی‌تر جهانی شدن مالی نمود بیشتری پیدا کرده و اجرا و کنترل سیاست‌های پولی را با چالش مواجه می‌کند.

کanal نرخ ارز (Exchange Rate Chanel): این کanal از زمانی فعال می‌شود که تعدیلات نرخ سیاستی بانک مرکزی، موجب تغییرات اهرمی در بازار کوتاه‌مدت، نرخ‌های سپرده و تسهیلات شود. با قرار گرفتن نرخ ارز در کanal وام‌دهی بانک‌ها، تأثیر نرخ ارز بر روی تولید گسترش پیدا می‌کند. علاوه بر این نرخ ارز به تغییرات نرخ‌های کوتاه‌مدت اوراق قرضه دولتی عکس العمل نشان می‌دهد (Ghananchyan, 2014: 23). در کشورهایی که نرخ ارز انعطاف‌پذیر دارند، کanal نرخ ارز می‌تواند سازوکار قوی‌تری برای انتقال اثرات سیاست‌های پولی باشد (Mukherjee, 2011: 23). به عنوان مثال، سیاست پولی انقباضی (کاهش حجم پول)، باعث افزایش نرخ بهره می‌شود و جذابیت سپرده‌گذاری در داخل را نسبت به خارج از کشور افزایش می‌دهد، لذا تقاضای پول داخلی زیاد شده و پول داخلی با کاهش نرخ ارز تقویت می‌شود. افزایش ارزش پول داخلی موجب گران‌تر شدن کالاهای تولید داخل در نظر خریداران خارجی شده و خالص صادرات کشور کاهش می‌یابد که به دنبال آن تولید واقعی کم می‌شود (Krylova, 2002: 1). اما با جهانی شدن مالی، به دلیل افزایش نرخ بهره در داخل در اثر سیاست پولی انقباضی، امکان ورود سرمایه خارجی فراهم می‌شود که می‌تواند بر نرخ ارز تأثیر گذاشته و باعث افزایش نرخ ارز و افزایش صادرات شود؛ بنابراین با گسترش جهانی شدن مالی اثربخشی سیاست‌های پولی تحت تأثیر قرار می‌گیرد.

کanal اعتباری (Credit Chanel): کanal اعتباری را می‌توان به دو کanal وام‌دهی بانک‌ها و کanal ترازنامه‌ای تفکیک کرد (Mukherjee, 2011: 5). بر اساس کanal وام‌دهی بانک‌ها، سیاست پولی انقباضی منجر به کاهش ذخایر قابل استفاده بانک‌های تجاری می‌شود. همچنین، سیاست پولی کنترل شده باعث کاهش جذب سپرده‌ها در بانک‌های تجاری از طریق اثرگذاری بر فعالیت‌های اقتصادی و لذا منجر به کاهش عرضه وام خصوصاً به شرکت‌های کوچک می‌شود که درنتیجه آن فعالیت‌های اقتصادی و تولیدی کاهش پیدا می‌کند. بر اساس کanal ترازنامه‌ای، سیاست پولی ترازنامه شرکت‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد. به این معنی که ارزش دارایی‌هایی را که شرکت‌ها به عنوان وثیقه استفاده می‌کنند تحت تأثیر قرار می‌دهد. لذا نرخ بهره بالا جریان نقدی را کاهش داده و قیمت دارایی‌های مالی را در

جهت منفی تغییر می‌دهد و این امر ارزش خالص شرکت‌ها و مخارج سرمایه‌گذاری را کاهش می‌دهد. درواقع وجوده قابل استقراض تحت تأثیر قرارگرفته و سرمایه‌گذاری را با چالش رو برو می‌کند (جلیلی و همکاران، ۱۳۹۶: ۱۸۰ و تقی و لطفی، ۱۳۸۵: ۱۴۵)

هدف گذاری تورم به عنوان جدیدترین استراتژی پولی با تمرکز بر اقتصاد داخلی و وجود سیاست پولی مستقل و افزایش اعتبار بانک مرکزی، آثار شوک‌های تورمی را کاهش می‌دهد. با به کارگیری استراتژی هدف گذاری تورم انعطاف‌پذیر که در آن دو هدف تولید و تورم باهم در نظر گرفته شده است، اثرات منفی کاهش تورم بر تولید در یک مسیر زمانی بهینه کترول می‌شود (Mishkin, 1999: 12). باوجود این‌که هدف گذاری تورم یکی از سیاست‌های محبوب پولی است، این سیاست در طول بحران مالی جهانی و رکود اقتصادی به دلیل ناتوانی در مورد خطرات مالی، عدم تعادل و شکست در انتقال سیاست‌های نرخ بهره مورد انتقاداتی قرار گرفت. سونسون (۲۰۱۰) بیان می‌کند که ممکن است فاکتورهای مالی اثر قوی و منفی بر مکانسیم انتقال داشته باشد. در مورد کشورهای در حال توسعه جایی که تورم در برخی موارد ناشی از طرف عرضه است، ممکن است کanal انتقال سیاست نرخ بهره به‌طور کارآمد عمل نکند (Agenor & Silva, 2013: 7). به صورت کلی انتظار می‌رود هدف گذاری تورمی در کشورهای با ویژگی توسعه‌یافته‌گی مالی منجر به مدیریت تورم شود، درحالی که تأثیر این سیاست گذاری بر تغییرات تورم مبهم است. از یک طرف، سطح بالای توسعه مالی به بانک مرکزی این اجازه را می‌دهد تا با استفاده از نرخ‌های بهره به‌طور کارا تورم و نوسانات تورم را مدیریت نماید. علاوه بر این، اگر توسعه مالی دربردارنده دسترسی بیشتر به خدمات مالی باشد، این امر باعث هموارسازی مصرف‌شده و درنتیجه بانک مرکزی می‌تواند بیشتر بر روی تورم به عنوان عامل کاهنده ثبات تولید، تمرکز کند. بنابراین تسهیلات با نرخ پایین‌تر ثبات بیشتر نرخ تورم را به همراه دارد (Mehrotra & Yetman, 2015: 25).

تورمی، ممکن است کمتر به تغییرات نرخ‌هایی که عوامل اقتصادی با آن پوشش ریسک می‌نمایند علاقه داشته باشد، که بهنوبه خود می‌تواند نوسانات قیمت‌های داخلی را در برداشته باشد. به علاوه اینکه، دسترسی بیشتر به خدمات مالی به عوامل اقتصادی اجازه می‌دهد ریسک شوک‌های تورمی را پوشش دهن. بنابراین بانک مرکزی به تورم هدف اجازه تغییرات در دامنه گسترده‌تری را می‌دهد تا اهدافی مانند ثبات مالی و رشد تولید را حل کند (Ouyang & Rajan, 2019: 25).

با توجه به تکانه‌های واردہ به اقتصاد ایران طی سال‌های اخیر تغییر در روابط تجاری خارجی و بازار ارز، شناخت از روابط ساختاری اقتصاد را محدود کرده است و امکان استخراج قواعد در راستای اهداف سیاست پولی بسیار دشوار است. جدا از محدودیت‌های ابزاری، اجرایی کردن قاعده ابزاری در سطحی بالاتر، شناخت و دانش محدود راجع به ساختار اقتصاد و کanal انتقال اثر سیاست پولی از مشکلات این حوزه محسوب می‌شود. تصريح و اجرایی کردن قواعد ابزاری ساده سهل‌تر از قواعد هدف‌گذاری است. لذا تغییرات و نوسان‌های سال‌های اخیر، الگوپذیری و پیش‌بینی‌پذیری متغیرها را دشوارتر کرده است. در این شرایط، مشخص کردن تابع واکنش، فرآیندی همراه با یادگیری بوده و حرکت بر اساس قواعد بهینه پولی، اثربخشی سیاست پولی را افزایش می‌دهد (Taylor & Williams, 2011: ۸۳).

در کنار سیاست‌های پولی، سیاست‌های مالی از دو کanal درآمدهای مالیاتی و مخارج دولت اجرا می‌شود. سیاست‌های مالی بخشی از سیاست‌های مدیریت تقاضا هستند که اثرگذاری آن‌ها بر متغیرهای کلان اقتصادی مانند مصرف، سرمایه‌گذاری، تورم، تولید ناخالص داخلی و اهداف کلان اقتصادی از جمله اهداف توزیعی، تخصیصی و تثبیتی، تحرک فعالیت‌های بخش‌های غیردولتی، استفاده از منابع راکد کشور و جهت‌دهی آن‌ها در مسیر رشد و توسعه به عنوان مهم‌ترین ویژگی‌های آن‌ها به شمار می‌آیند (غلامی و هژبرکیانی، ۱۳۹۵: ۲). از ویژگی‌های بارز این سیاست‌ها وجود وقفه‌هایی در تصمیم‌گیری، اجرا و همچنین تأثیرپذیری اثربخشی آن از زمان و محیط کلان اقتصادی است که سیاست‌های مزبور در آن اجرا می‌شوند. یک سیاست مالی خاص که در یک دوره زمانی مناسب و ضروری به نظر می‌رسید، ممکن است بعد از گذشت یک دوره اثربخشی خود را از دست بدهد؛ بنابراین، استفاده از سیاست‌های مالی و نوع آثاری که می‌تواند بر متغیرهای کلان داشته باشد همواره مورد توجه اقتصاددانان بوده است (رضاقلی‌زاده، ۱۳۹۳: ۴۰).

همان‌طور که بیان شد، سیاست‌های پولی از طریق کanal‌های مختلفی، اقتصاد کشور را تحت تأثیر قرار می‌دهد. از جمله کanal نرخ بهره، کanal انتباری و کanal هدف‌گذاری تورمی است. در کanal نرخ بهره تغییرات نرخ بهره داخلی و توسعه جهانی شدن مالی جریانات مالی بین‌المللی را تحت تأثیر قرار می‌دهد و اثرگذاری سیاست پولی از طریق نرخ بهره را با چالش رویرو می‌کند. همچنین کanal نرخ ارز از طریق قرار

گرفتن در کanal وامدهی بانک‌ها بر تولید تأثیرگذار است و لذا با جهانی‌شدن مالی و تحریک سرمایه نرخ ارز و به دنبال آن اهداف سیاست پولی دچار تغییر می‌شود و این امر اهداف سیاست‌گذاران پولی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. علاوه بر این کanal اعتباری از طریق تأثیر بر تقاضای وام و عرضه وام سیاست‌های پولی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. در شرایط جهانی‌شدن مالی امکان تأمین مالی بنگاه‌ها از منابع مالی خارجی فراهم می‌شود و این امر اثرگذاری سیاست پولی از طریق کanal اعتباری را دچار چالش می‌کند؛ بنابراین ملاحظه می‌شود که در شرایط توسعه جهانی‌شدن مالی، ابزارهای اعمال سیاست پولی توسط بانک مرکزی دچار تغییر شده و اثربخشی سیاست‌های پولی را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

۳. پیشینه تحقیق

گرگیادیس و مل (Georgiadis & Mehl, 2016) به بررسی جهانی‌شدن مالی و کارایی سیاست پولی در منتخبی از کشورها با استفاده از الگوی خودرگرسیون جهانی (GVAR) و با استفاده از داده‌های فصلی دوره زمانی ۱۹۹۹-۲۰۰۹ پرداختند. نتایج مطالعه آنها نشان داد که در کشورهای منطقه یورو جهانی‌شدن مالی تأثیر مثبت بر کارایی سیاست پولی دارد. در حالی در کشورهای غیراروپایی و آمریکا و اقتصادهای نوظهور تأثیر منفی بر کارایی سیاست پولی داشت.

سامبا و امباسی (Samba & Mbassi, 2016) به بررسی تأثیر توسعه مالی بر اثربخشی سیاست‌های کلان اقتصادی در کشورهای عضو جامعه پولی و اقتصادی آفریقای مرکزی در دوره ۲۰۰۶-۱۹۸۶ با استفاده از روش داده‌های تابلویی پرداختند. نتایج نشان داد که در برخی کشورها توسعه مالی اثربخشی سیاست مالی را بهبود داده و متغیر عمق مالی با اثربخشی سیاست پولی ارتباط معنادار داشته است. شاخص اعتبارات پرداختی بانک‌های داخلی به بخش خصوصی باسیاست پولی ارتباطی نداشته است.

ما و لین (Ma & Lin, 2016) به بررسی توسعه مالی و اثربخشی سیاست پولی در ۴۱ کشور با روش داده‌های تابلویی پرداختند. آنها از شاخص نسبت اعتبارات بخش خصوصی به تولید ناخالص داخلی و نسبت ارزش بازار سرمایه به تولید ناخالص داخلی و نسبت اعتبارات بخش خصوصی و ارزش بازار سرمایه به تولید ناخالص داخلی به عنوان

شاخص توسعه مالی استفاده کردند. نتایج نشان داد اثربخشی سیاست پولی در سیستم‌های توسعه‌یافته مالی کاهش می‌یابد.

افیونگ و همکاران (Effiong et al, 2017) با بررسی تأثیر توسعه مالی بر اثربخشی سیاست‌های پولی در ۳۹ کشور آفریقایی در دوره ۱۹۹۰–۲۰۱۵ با روش داده‌های تابلویی نشان دادند که رابطه ضعیفی بین توسعه مالی و اثربخشی سیاست پولی وجود دارد.

آدیگوریولا (Adegoriola, 2018) با تحلیل اثربخشی سیاست‌های پولی و مالی در کشور نیجریه با روش تصحیح خطأ در دوره ۱۹۸۱–۲۰۱۵ نشان داد که رابطه تعادلی بلندمدت بین سیاست‌های پولی و مالی و رشد اقتصادی وجود دارد و رابطه مستقیمی بین رشد پول و مخارج دولت با رشد اقتصادی و رابطه منفی بین نرخ بهره و کسری بودجه دولت با رشد اقتصادی برقرار است.

دی مندوکا و ناسیمتو (de Mendonca & Nascimento, 2019) با بررسی عدم اثربخشی سیاست‌های پولی و ثبات اقتصادی با استفاده از مدل مرزی در دوره ۱۹۹۰–۲۰۱۴ و الگوی داده‌های تابلویی در ۴۲ کشور دنیا نشان دادند که باز بودن مالی و باز بودن اقتصاد اثرات مستقیمی بر اثربخشی سیاست پولی دارد.

تران و همکاران (Tran et al, 2021) با استفاده از داده‌های فصلی دوره ۲۰۱۹–۲۰۰۵ و با روش ARDL تأثیر جهانی شدن مالی بر استقلال سیاست پولی در ویتنام را بررسی کرده و نشان دادند که در کوتاه‌مدت جهانی شدن مالی باعث کاهش استقلال سیاست‌های پولی شده است. همچنین ثبات نرخ ارز نیز تأثیر منفی بر استقلال سیاست‌های پولی ویتنام داشته است.

غلامی و هژبرکیانی (۱۳۹۵) اثربخشی سیاست‌های مالی انساطی در ایران در طول دوره ۱۳۹۱–۱۳۳۸ با روش VAR و آستانه‌ای بررسی کرده و نشان دادند که کاهش درآمدهای مالیاتی و افزایش مخارج دولت منجر به افزایش رشد اقتصادی شده و افزایش مخارج دولت در روش خودرگرسیون آستانه‌ای کاراترین محرك مالی است. توابع عکس‌العمل آنی الگوی خطی و رژیم بالا نشان داد که واکنش تولید ناخالص داخلی به درآمدهای مالیاتی در مدل خطی و در شرایط شکاف تولیدی مثبت، تقریباً یکسان است؛ اما آثار افزایش مخارج دولت بر تولید ناخالص داخلی در مدل خطی اختلاف زیادی با این آثار در رژیم بالا داشت.

مرزبان و همکاران (۱۳۹۵) با بررسی اثربخشی سیاست پولی در اقتصاد ایران با روش FAVAR و الگوریتم بیشینه‌سازی انتظارات با مدنظر قرار دادن ۱۲۰ متغیر اقتصادی در دوره ۱۳۹۲-۱۳۶۸ نشان دادند که شوک نرخ بهره اثر تأخیری بر بازار پول دارد. به طوری که با یک شوک ناشی از نرخ بهره، بازار پول با تأخیر سه‌ماهه نسبت به آن عکس العمل نشان می‌دهد.

قلی‌زاده کناری و همکاران (۱۳۹۶) به بررسی اثربخشی سیاست پولی در اقتصاد ایران در دوره ۱۳۹۴-۱۳۷۳ با روش برنامه‌ریزی پویا و با توجه به قید مکانیسم‌های انتقال پولی حداقل شده و قاعده سیاست پولی بهینه پرداختند. آن‌ها اثربخشی سیاست پولی را در دو دوره ۱۳۹۴-۱۳۸۴ و ۱۳۸۳-۱۳۷۳ بررسی کرده و نشان دادند که حساسیت سیاست‌گذاری پولی نسبت به انحراف تورم و شکاف تولید در دوره دوم نسبت به دوره اول افزایش یافته و نتایج در کل دوره مطابق با نتایج در دوره دوم است.

سعادت‌مهر و غفاری (۱۳۹۸) با استفاده از الگوی تعادل عمومی پویای تصاعدی (DSGE) در دوره ۱۳۹۴-۱۳۵۷ به بررسی اثر سیاست‌های پولی و مالی بر متغیرهای کلان اقتصادی ایران پرداخته و نشان دادند که افزایش حجم نقدینگی تأثیر مثبت بر تولید، سرمایه‌گذاری، اشتغال و نرخ تورم دارد؛ اما مخارج دولت، تأثیر مثبت بر تولید، اشتغال و تورم دارد، ولی منجر به کاهش سرمایه‌گذاری خصوصی شده است.

خلیلی عراقی و همکاران (۱۳۹۹) با بررسی رابطه بین توسعه مالی و اثربخشی سیاست پولی با استفاده از شاخص ترکیبی فازی در کشورهای OECD و OPEC در دوره ۲۰۰۱-۲۰۱۷ با روش منطق فازی نشان دادند که در کشورهای OPEC توسعه مالی ضعیف سبب افزایش اثربخشی سیاست‌های پولی بر تورم می‌شود. همچنین در کشورهای OECD توسعه مالی قوی سبب افزایش اثربخشی سیاست‌های پولی بر تورم و رشد می‌شود؛ بنابراین هرچقدر سیستم مالی نواقص کمتری داشته باشد، واکنش کارگزاران اقتصادی به سیاست‌های پولی کارا بوده و این امر اثربخشی سیاست‌های پولی بر رشد تولید را کاهش می‌دهد. زنگنه و همکاران (۱۳۹۹) تأثیر توسعه مالی بر اثربخشی سیاست پولی با تراز تجاری در اقتصاد ایران در دوره ۱۳۹۶-۱۳۵۸ با رهیافت کال من فیلتر بررسی کردند. نتایج نشان داد که رشد نقدینگی در ایران منجر به افزایش تورم و کاهش رشد اقتصادی شده و رشد نقدینگی چنانچه ناشی از تسهیلات اعطایی باشد، تأثیر منفی و معنادار و چنانچه رشد

نقدینگی توسط بازار سرمایه جذب شود می‌تواند تأثیر مثبت و معنادار انداز بخوبی در دوران تحریم بر رشد اقتصادی داشته باشد. رشد نقدینگی چنانچه ناشی از تسهیلات اعطایی به بخش خصوصی باشد تأثیر منفی و معنادار بر اثرگذاری تراز تجاری در رشد اقتصادی دارد و چنانچه رشد نقدینگی به سمت بازار سهام هدایت شود می‌تواند منجر به بهبود تأثیرگذاری تراز تجاری در رشد اقتصادی شود.

نتایج مطالعات تجربی صورت گرفته در کشورهای مختلف اغلب حاکی از تأثیر معنادار توسعه مالی و جهانی شدن مالی بر اثربخشی سیاست‌های پولی است. با این حال تأثیر جهانی شدن مالی بر اثربخشی سیاست‌های پولی با سطح توسعه مالی کشورها مرتبط است و با افزایش سطح توسعه مالی داخلی، اثربخشی سیاست‌های مالی کاهش می‌یابد و در کشورهایی که سطح توسعه مالی داخلی ضعیفتری دارند، جهانی شدن مالی منجر به اثربخش‌تر شدن سیاست‌های پولی شده است.

۴. روش‌شناسی تحقیق

۱.۴. الگوی خودرگرسیون برداری پانلی

الگوی خودرگرسیون برداری پانلی PVAR بر اساس روابط تجربی که بین داده‌های تابلویی نهفته پایه‌گذاری شده است به صورت فرم خلاصه‌شده سیستم معادلات همزمان مدنظر قرار می‌گیرد که هر کدام از متغیرهای درونزا بر روی وقفه‌های خود و وقفه‌های متغیرهای دیگر در سیستم رگرس می‌شوند. در رهیافت PVAR داده‌ها بعد از تبدیل هلمرت (Helmert transformation) در فرآیند تخمین قرار می‌گیرند و بدین ترتیب اثرات ثابت حذف می‌شود، بسیاری از مسائل اقتصادسنجی کلان مانند بررسی تأثیر شوک متغیرهای اقتصاد کلان، متغیرهای اقتصاد انرژی و متغیرهای مالی و دیگر متغیرها به شکلی مطرح می‌شوند که نمی‌توان داده‌های موردنیاز در یک دوره زمانی بلندمدت را جهت تحلیل آن شوک‌ها در قالب مدل‌های سری زمانی یافت. تحلیل این مسائل در قالب مدل‌های خودرگرسیون برداری تابلویی (PVAR) امکان‌پذیر است.

وقتی که ضرایب با وقفه یک متغیر تغییر علامت می‌دهند ضرایب برآورد شده الگوی خودتوضیح برداری مبنی بر داده‌های تابلویی را نمی‌توان به راحتی تفسیر کرد. از این‌رو تابع

عکس العمل آنی را برآورد می‌کنند تا به کمک آن رفتار متغیرها را در طول زمان در اثر یک انحراف معیار تغییر در جمله اخال معادلات را مورد بررسی قرار دهند.

۲.۴ تصریح مدل و متغیرها

برای بررسی جهانی شدن مالی و اثربخشی سیاست‌های پولی و مالی در کشورهای اسلامی براساس مبانی نظری و مطالعات انجام گرفته مدل‌های تحقیق با استفاده از مطالعات (گرگیادیس و مل، ۲۰۱۶ و خلیلی عراقی و همکاران، ۱۳۹۹) به صورت زیر تصریح شده است.

- مدل‌های سیاست پولی

$$\begin{aligned}
 VPGDP_{it} &= \beta_0 + \sum_{i=1}^n \beta_i VPGDP_{i,t-i} + \sum_{i=1}^n \theta_i X_{i,t-i} + \sum_{i=1}^n \gamma_i M2_{i,t-i} \\
 &\quad + \sum_{i=1}^n \pi_i FDI_{i,t-i} + \sum_{i=1}^n \varphi_i (M2_{i,t-i} * FDI_{i,t-i}) \quad \text{مدل ۱} \\
 &\quad + \varepsilon_{it} \\
 VPGDP_{it} &= \beta_0 + \sum_{i=1}^n \beta_i VPGDP_{i,t-i} + \sum_{i=1}^n \theta_i X_{i,t-i} + \sum_{i=1}^n \gamma_i r_{i,t-i} \\
 &\quad + \sum_{i=1}^n \pi_i FDI_{i,t-i} + \sum_{i=1}^n \varphi_i (r_{i,t-i} * FDI_{i,t-i}) \quad \text{مدل ۲} \\
 &\quad + \varepsilon_{it} \\
 VINF_{it} &= \beta_0 + \sum_{i=1}^n \beta_i VINF_{i,t-i} + \sum_{i=1}^n \theta_i X_{i,t-i} + \sum_{i=1}^n \gamma_i M2_{i,t-i} \\
 &\quad + \sum_{i=1}^n \pi_i FDI_{i,t-i} + \sum_{i=1}^n \varphi_i (M2_{i,t-i} * FDI_{i,t-i}) \quad \text{مدل ۳} \\
 &\quad + \varepsilon_{it} \\
 VINF_{it} &= \beta_0 + \sum_{i=1}^n \beta_i VINF_{i,t-i} + \sum_{i=1}^n \theta_i X_{i,t-i} + \sum_{i=1}^n \gamma_i RIR_{i,t-i} \\
 &\quad + \sum_{i=1}^n \pi_i FDI_{i,t-i} + \sum_{i=1}^n \varphi_i (RIR_{i,t-i} * FDI_{i,t-i}) \quad \text{مدل ۴} \\
 &\quad + \varepsilon_{it}
 \end{aligned}$$

- مدل‌های سیاست مالی

$$\begin{aligned}
 VPGDP_{it} &= \beta_0 + \sum_{i=1}^n \beta_i VPGDP_{it,t-i} + \sum_{i=1}^n \theta_i X_{i,t-i} \\
 &\quad + \sum_{i=1}^n \gamma_i GOV_{i,t-i} + \sum_{i=1}^n \pi_i FDI_{i,t-i} \\
 &\quad + \sum_{i=1}^n \varphi_i (GOV_{i,t-i} * \Delta FDI_{i,t-i}) \\
 &\quad + \varepsilon_{it} \quad \text{مدل ۵}
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 VINF_{it} &= \beta_0 + \sum_{i=1}^n \beta_i VINF_{i,t-i} + \sum_{i=1}^n \theta_i X_{i,t-i} + \sum_{i=1}^n \gamma_i GOV_{i,t-i} \\
 &\quad + \sum_{i=1}^n \pi_i FDI_{i,t-i} + \sum_{i=1}^n \varphi_i (GOV_{i,t-i} * FDI_{i,t-i}) \\
 &\quad + \varepsilon_{it} \quad \text{مدل ۶}
 \end{aligned}$$

شرح متغیرهای مدل‌های تصریح شده به شرح جدول ۱ ارائه شده است.

جدول (۱) شرح متغیرهای تحقیق

نام متغیر	علامت اختصاری	شرح متغیر
سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی	FDI _{it}	حریان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی نسبت به تولید ناخالص داخلی (به درصد) به عنوان پروکسی جهانی شدن مالی
اندازه دولت	GOV _{it}	مخارج مصرفی دولت نسبت به تولید ناخالص داخلی (به درصد)
حجم نقدینگی	M2 _{it}	حجم پول و شبه پول (نقدینگی) نسبت به تولید ناخالص داخلی (به درصد)
نرخ بهره	RIR _{it}	نرخ بهره داخلی (به درصد)
تشکیل سرمایه ثابت ناخالص داخلی	GFC	تشکیل سرمایه ثابت ناخالص داخلی نسبت به تولید ناخالص داخلی (به درصد)
نرخ ارز حقیقی	REEXC	نرخ ارز حقیقی که از حاصل ضرب نرخ ارز اسمی با نسبت شاخص قیمت داخلی و خارجی محاسبه شده است.
تغییرات تولید ناخالص داخلی سرانه حقیقی	VPGDP _{it}	تغییرات تولید ناخالص داخلی سرانه حقیقی کشورهای موردمطالعه که با استفاده از فیلتر هاردیک-پروسکات برآورد شده است.
تغییرات نرخ تورم	VINF _{it}	تغییرات نرخ تورم کشورهای موردمطالعه که با استفاده از فیلتر هاردیک-پروسکات برآورد شده است.

حاصل ضرب نرخ بهره با سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (به درصد)	$RIR_{i,t-i} * FDI_{i,t-i}$	متغیر تعامل نرخ بهره و جهانی شدن مالی
حاصل ضرب حجم نقدینگی با سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (به درصد)	$M2_{i,t-i} * FDI_{i,t-i}$	متغیر تعامل حجم نقدینگی و جهانی شدن مالی
حاصل ضرب اندازه دولت با سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (به درصد)	$GOV_{i,t-i} * FDI_{i,t-i}$	متغیر تعامل اندازه دولت و جهانی شدن مالی

منبع آمار متغیرها: WDI(2020)

۵. برآورد مدل و نتایج

۱.۵ آمارهای توصیفی متغیرها

آمارهای توصیفی متغیرهای تحقیق در ۱۸ کشور منتخب اسلامی در طول دوره زمانی ۲۰۰۰-۲۰۱۹ در جدول ۲ نشان داده شده است.

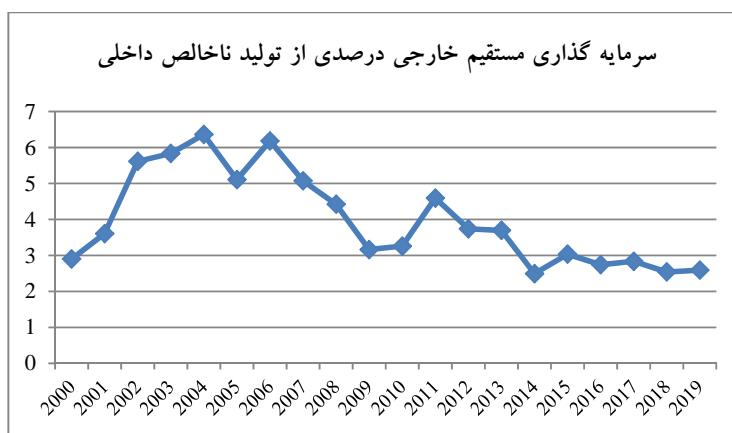
جدول (۲) آمارهای توصیفی متغیرهای تحقیق

تعداد مشاهدات	چولگی	کشیدگی	حداقل	حداکثر	میانگین	متغیرها
۳۳۶	۲/۹۵	۰/۹۲	۸/۶۸	۱۴۰/۰۹	۵۳/۷۸	حجم نقدینگی نسبت به تولید ناخالص داخلی
۳۳۶	۳۶/۶۳	۴/۹۹	-۳/۱۷	۵۵/۰۷	۳/۹۹	سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی نسبت به تولید ناخالص داخلی
۳۳۶	۴/۸۵	۰/۴۲	-۲۹/۷۰	۴۷/۹۹	۵/۹۷	نرخ بهره
۳۳۶	۲/۱۲	۰/۰۷	۰/۹۵	۲۹/۹۷	۱۳/۱۳	اندازه دولت نسبت به تولید ناخالص داخلی
۳۳۶	۴/۱۸	۰/۰۲	۱/۰۹	۵۷/۷۱	۲۲/۷۹	تشکیل سرمایه ثابت ناخالص داخلی نسبت به تولید ناخالص داخلی

منبع: محاسبات تحقیق

از آنجاکه در تحقیق حاضر از شاخص جریان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی نسبت به تولید ناخالص داخلی به عنوان پرورکسی جهانی شدن مالی در کشورهای منتخب اسلامی

استفاده شده است، روند این شاخص به حالت میانگین کشورهای اسلامی مورد مطالعه در طول دوره زمانی ۲۰۰۰-۲۰۱۹ در نمودار ۱ نشان داده شده است.

نمودار (۱): روند متوسط سرمایه گذاری مستقیم خارجی در کشورهای منتخب اسلامی در طول دوره زمانی ۲۰۰۰-۲۰۱۹ (منبع: محاسبات تحقیق)

همان‌طور که در نمودار ۱ مشاهده می‌شود، روند شاخص جهانی شدن مالی (سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی) در کشورهای اسلامی در طول دوره زمانی ۲۰۰۰-۲۰۱۹ از سال ۲۰۰۰ تا سال ۲۰۰۶ روند افزایشی داشته است. به گونه‌ای در سال ۲۰۰۶ به رقم بالای ۶ درصد تولید ناخالص داخلی رسیده است؛ اما از سال ۲۰۰۷ تا ۲۰۰۹ جریان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی کاهش یافته که در سال ۲۰۰۹ به رقم تقریباً ۳ درصد رسیده است؛ اما مجدداً در سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۳ اندکی کاهش داشته است و از سال ۲۰۱۴-۲۰۱۹ در دامنه ۲ تا ۳ درصد قرارگرفته است.

۲.۵ نتایج آزمون مانایی متغیرها

به منظور اجتناب از رگرسیون کاذب و جعلی در انجام تخمین سری‌های زمانی بررسی وضعیت مانایی متغیرها ضروری هست؛ زیرا در صورت استفاده از سری‌های نامانا در برآوردهای اقتصادسنجی، نتایج به دست آمده قابل تفسیر و اعتماد نخواهد بود. برای بررسی مانایی متغیرها در داده‌های تابلویی آزمون‌های لوین، لین و چو (Levin, Lin and Chu)، ایم،

پسaran و Shin (IM, Pesaran and Shin)، دیکی فولر تعمیم یافته فیشر (Fisher-type test using) و آزمون فیلیپس و پرون فیشر (Augmented Dickey-Fuller Fisher-type test using) (Choi, Breitung & Hardi)، چوئی، برایتونگ و هارדי (Augmentes Philips-Prawn) معرفی شده‌اند؛ بنابراین در این قسمت از تحقیق با استفاده از آزمون ریشه واحد لوین، لین و چو (LLC) مانایی متغیرها بررسی شده است. اگر قدر مطلق آماره آزمون کوچک‌تر از قدر مطلق مقادیر بحرانی و یا ارزش احتمال آماره آزمون کوچک‌تر از ۵ درصد باشد، فرضیه صفر مبنی بر داشتن ریشه واحد (نامانا بودن) رد شده و فرضیه جایگزین مبنی بر مانایی متغیر پذیرفته می‌شود. نتایج به دست آمده از این آزمون در جدول ۳ آرائه شده است.

جدول شماره (۳): نتایج آزمون مانایی متغیرها

احتمال	آماره آزمون	شرایط آزمون	علامت اختصاری	متغیر
۰/۰۰۰۸	-۳/۱۶	با عرض از مبدأ و روند	VPGDP	تغییرات تولید ناخالص داخلی سرانه
۰/۰۰۰۰	-۱۱/۶۶	با عرض از مبدأ و روند	VINF	تغییرات نرخ تورم
۰/۰۱۰۱	-۲/۳۲	با عرض از مبدأ و روند	M2	حجم نقدینگی
۰/۰۰۰۰	-۹/۶۷	با عرض از مبدأ و روند	RIR	نرخ بهره
۰/۰۰۰۰	-۶/۷۰	با عرض از مبدأ و روند	FDI	سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی
۰/۰۰۰۲	-۳/۵۷	با عرض از مبدأ و روند	GOV	اندازه دولت
۰/۰۰۰۰	-۹/۷۷	با عرض از مبدأ و روند	M2FDI	اثر تعاملی سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و حجم نقدینگی
۰/۰۰۰۰	-۱۲/۰۸	با عرض از مبدأ و روند	RIRFDI	اثر تعاملی سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و نرخ بهره
۰/۰۰۰۰	-۹/۵۴	با عرض از مبدأ و روند	GOVFDI	اثر تعاملی سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و اندازه دولت
۰/۰۰۰۱	-۳/۶۸	با عرض از مبدأ و روند	REEXC	نرخ ارز
۰/۰۰۰۰	-۴/۶۰	با عرض از مبدأ و روند	GFC	تشکیل سرمایه ثابت ناخالص داخلی

منبع: محاسبات تحقیق

جهانی شدن مالی و اثربخشی سیاست‌های پولی و مالی (رباب ازلی و دیگران) ۲۱

نتایج به دست آمده از آزمون مانایی متغیرها در جدول ۳ حاکی از مانایی تمامی متغیرها در سطح هستند.

۳.۵ نتایج آزمون تعیین وقفه بهینه مدل‌ها

نتایج آزمون تعیین وقفه بهینه متغیرها بر اساس حداقل معیار شوارتز-بیزین در جدول ۴ ارائه شده است.

جدول شماره (۴): نتایج تعیین وقفه بهینه متغیرها

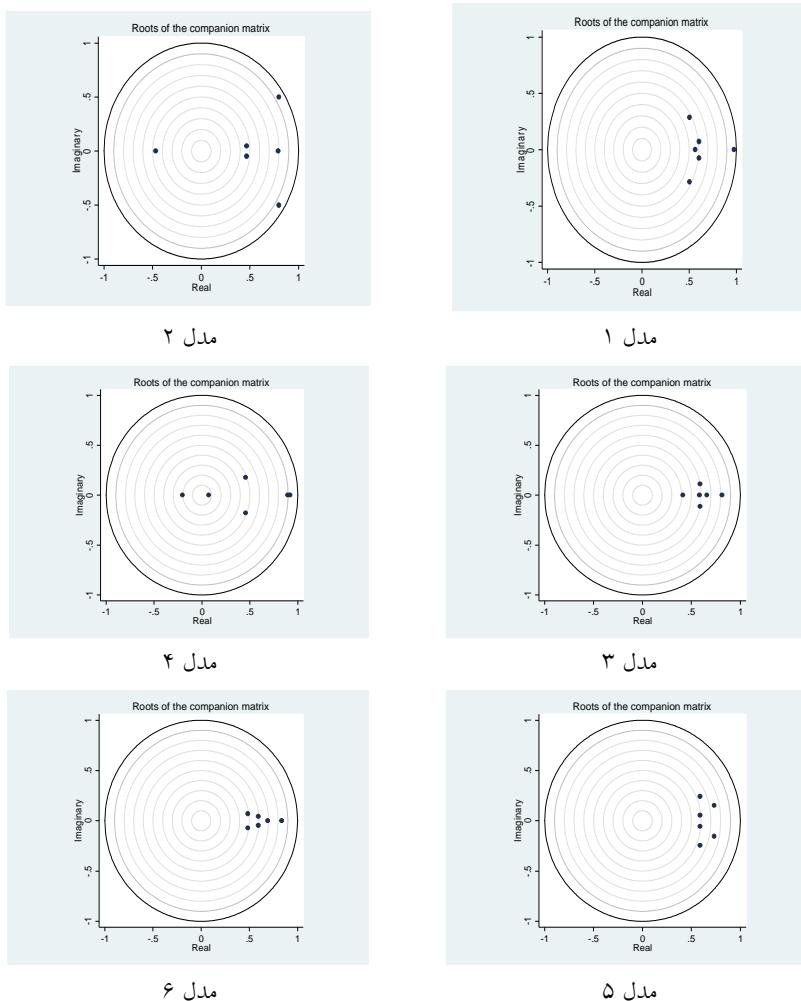
وقفه/مدل	مدل ۱	مدل ۲	مدل ۳	مدل ۴	مدل ۵	مدل ۶
۱	-۲۸۶/۹	-۲۶۰/۹	-۲۷۲/۴	-۲۴۵/۳	-۲۶۱/۹	-۲۴۸/۸
۲	-۱۴۲/۴	-۱۴۰/۵	-۱۴۶/۹	-۱۵۲/۸	-۱۳۹/۳	-۱۴۲/۳

منبع: محاسبات تحقیق

نتایج آزمون تعیین وقفه بهینه متغیرها در جدول ۴ بر اساس معیار شوارتز-بیزین نشان می‌دهد که حداقل مقدار این آماره در وقفه یک بوده است؛ بنابراین وقفه بهینه متغیرها در برآورد مدل‌ها یک تعیین شد.

۴.۵ نتایج آزمون پایداری مدل‌ها

آزمون ثبات مدل یا پایداری مدل بیان می‌کند که مدل معکوس‌پذیر است و شامل بینهایت بردار میانگین متحرک است که می‌تواند برای تفسیر توابع عکس‌العمل آنی و تجزیه واریانس به کار رود. نتایج آزمون پایداری مدل‌ها در نمودار ۲ نشان داده شده است.

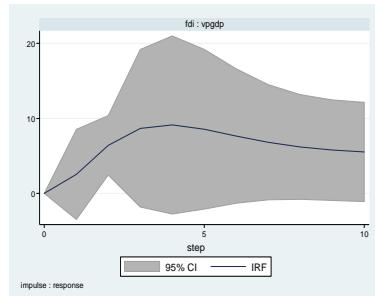

۵.۵ نتایج آزمون پاسخ به شوک‌ها

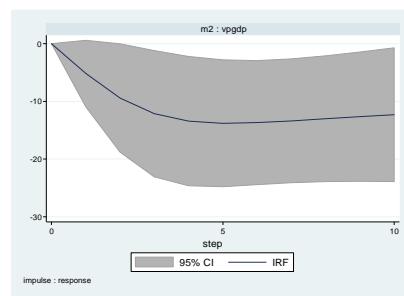
در این بخش به بررسی تأثیر جهانی شدن مالی بر اثربخشی سیاست‌های پولی و مالی با استفاده از آزمون پاسخ به شوک‌ها پرداخته می‌شود.

الف) تأثیر سیاست پولی (حجم نقدینگی) بر تغییرات تولید

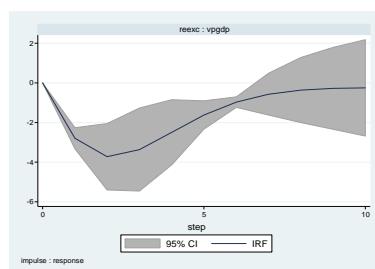
نتایج آزمون عکس‌العمل تغییرات تولید ناچالص داخلی حقیقی سرانه به شوک‌های جهانی شدن مالی، حجم نقدینگی (سیاست پولی)، انر تعاملی جهانی شدن مالی و حجم نقدینگی، نرخ ارز حقیقی و تشکیل سرمایه ثابت ناچالص داخلی در نمودارهای ۶ تا ۹ نشان داده شده است.

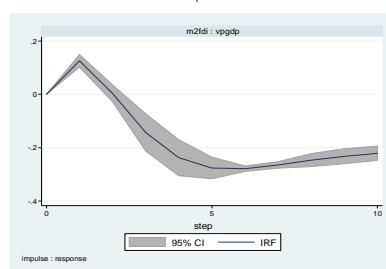
نمودار ۴: پاسخ به شوک تغییرات تولید به
شوک جهانی شدن مالی

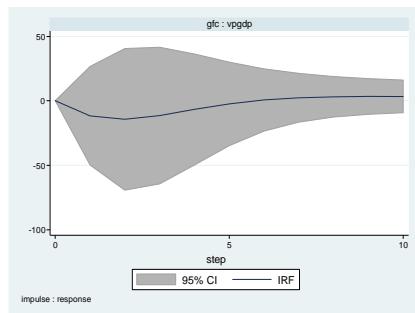
نمودار ۵: پاسخ به شوک تغییرات تولید به
شوک حجم نقدینگی

نمودار ۶: پاسخ به شوک تغییرات تولید به
شوک نرخ ارز حقیقی

نمودار ۷: پاسخ به شوک تغییرات تولید به
شوک متغیر تعاملی حجم نقدینگی و
جهانی شدن مالی

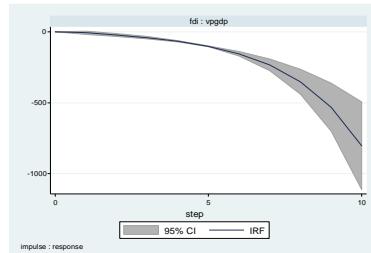

نمودار ۷: پاسخ به شوک تغییرات تولید به شوک تشکیل سرمایه ثابت ناخالص داخلی
منبع: محاسبات تحقیق

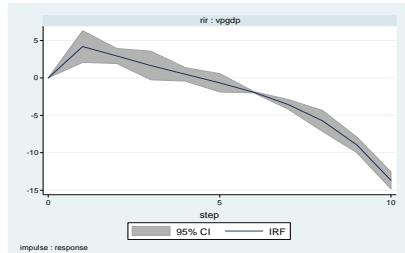
در نمودار ۳ تغییرات تولید ناخالص داخلی حقیقی سرانه نسبت به شوک‌های حجم نقدینگی عکس‌العمل منفی نشان می‌دهد که از دوره ۴ به حالت پایدار و منفی می‌رسد. در نمودار ۴ تغییرات تولید ناخالص داخلی حقیقی سرانه نسبت به شوک‌های جهانی شدن مالی عکس‌العمل مثبت دارد که از دوره ۵ تقریباً پایدار ادامه پیدا می‌کند. در نمودار ۵ تغییرات تولید ناخالص داخلی حقیقی سرانه نسبت به شوک‌های متغیر تعاملی حجم نقدینگی و جهانی شدن مالی در دوره اول عکس‌العمل مثبت و از دوره دوم به بعد عکس‌العمل منفی نشان داده است. در نمودارهای ۶ و ۷ تغییرات تولید ناخالص داخلی حقیقی سرانه نسبت به شوک‌های نرخ ارز حقیقی و تشکیل سرمایه ثابت ناخالص داخلی عکس‌العمل منفی نشان می‌دهند که در بلندمدت تعدیل شده و به صفر می‌رسد.

ب) تأثیر سیاست پولی (نرخ بهره) بر تغییرات تولید

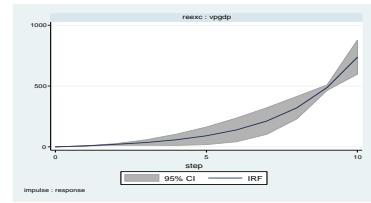
نتایج آزمون عکس‌العمل تغییرات تولید ناخالص داخلی حقیقی سرانه به شوک‌های جهانی شدن مالی، نرخ بهره (سیاست پولی)، اثر تعاملی جهانی شدن مالی و نرخ بهره، نرخ ارز حقیقی و تشکیل سرمایه ثابت ناخالص داخلی در نمودارهای ۸ تا ۱۲ نشان داده شده است.

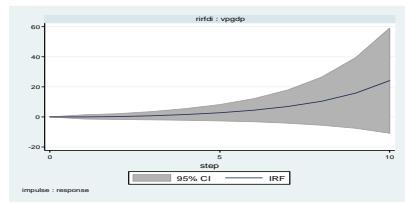
نمودار ۹: پاسخ به شوک تغییرات تولید به
شوک جهانی شدن مالی

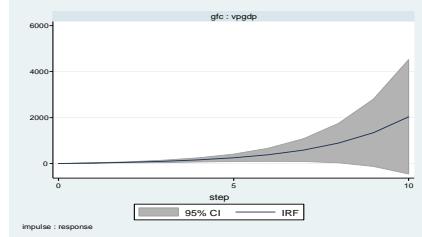
نمودار ۸: پاسخ به شوک تغییرات تولید به شوک
نرخ بهره

نمودار ۱۱: پاسخ به شوک تغییرات تولید به
شوک نرخ ارز حقیقی

نمودار ۱۰: پاسخ به شوک تغییرات تولید به
شوک متغیر تعاملی جهانی شدن مالی و نرخ بهره

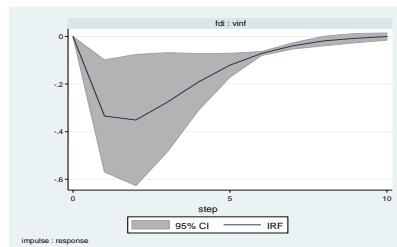
نمودار ۱۲: پاسخ به شوک تغییرات تولید به شوک تشکیل سرمایه ثابت ناخالص داخلی
منبع: محاسبات تحقیق

در نمودار ۸ تغییرات تولید ناخالص داخلی حقیقی سرانه نسبت به نرخ بهره در دوره اول عکس العمل مثبت و بعداز آن عکس العمل مثبت کاهشی و از دوره ۴ عکس العمل منفی نشان می‌دهد. در نمودار ۹ تغییرات تولید ناخالص داخلی حقیقی سرانه نسبت به شوک‌های جهانی شدن مالی عکس العمل منفی نشان می‌دهد که از دوره ۵ عکس العمل آن شدیدتر می‌شود. در نمودار ۱۰ تغییرات تولید ناخالص داخلی حقیقی سرانه نسبت به شوک‌های تعاملی نرخ بهره و جهانی شدن مالی تا دوره ۴ عکس العمل جزئی نشان داده است که از

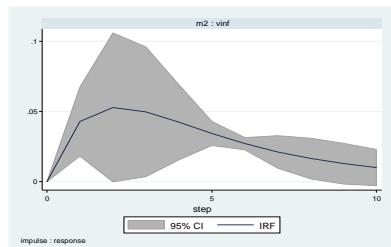
دوره ۵ عکس العمل آن مثبت و فزاینده است. در نمودار ۱۱ تغییرات تولید ناخالص داخلی سرانه حقیقی از دوره ۵ عکس العمل قابل توجه به شوک‌های نرخ ارز حقیقی نشان می‌دهد و این حالت در عکس العمل تغییرات تولید ناخالص داخلی حقیقی به شوک تشکیل سرمایه ثابت ناخالص داخلی نیز مشاهده می‌شود.

ج) تأثیر سیاست پولی (حجم نقدینگی) بر تغییرات تورم

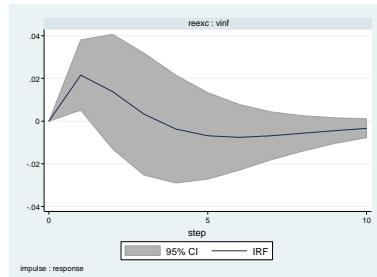
نتایج آزمون عکس العمل تغییرات نرخ تورم به شوک‌های جهانی شدن مالی، حجم نقدینگی (سیاست پولی)، اثر تعاملی جهانی شدن مالی و حجم نقدینگی، نرخ ارز حقیقی و تشکیل سرمایه ثابت ناخالص داخلی در نمودارهای ۱۳ تا ۱۷ نشان داده شده است.

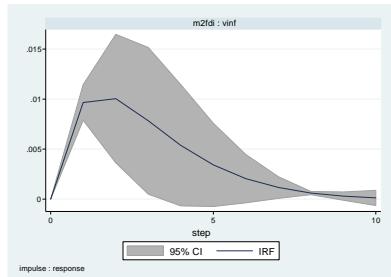
نمودار ۱۴: پاسخ به شوک تغییرات تورم به
شوک جهانی شدن مالی

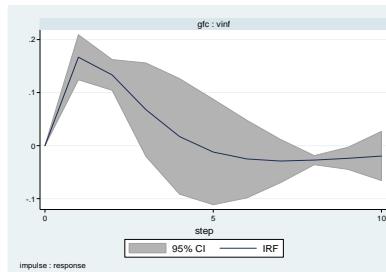
نمودار ۱۳: پاسخ به شوک تغییرات تورم به
شوک حجم نقدینگی

نمودار ۱۶: پاسخ به شوک تغییرات تورم به
شوک نرخ ارز حقیقی

نمودار ۱۵: پاسخ به شوک تغییرات تورم به
شوک متغیر تعاملی حجم نقدینگی و جهانی شدن
مالی

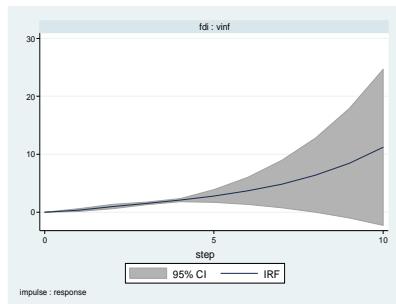

نمودار ۱۷: پاسخ به شوک تغییرات تورم به شوک تشکیل سرمایه ثابت ناخالص داخلی
منبع: محاسبات تحقیق

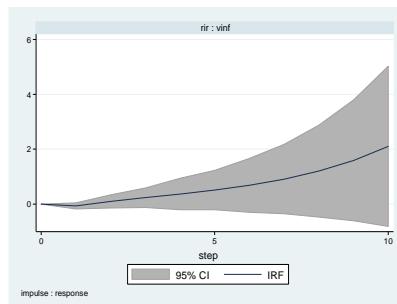
در نمودار ۱۳ تغییرات نرخ تورم نسبت به حجم نقدینگی در دو دوره عکس‌العمل مثبت دارد و بعدازآن عکس‌العمل مثبت کاهشی نشان می‌دهد که در بلندمدت مثبت و تقریباً پایدار می‌شود. در نمودار ۱۴ تغییرات نرخ تورم نسبت به شوک‌های جهانی شدن مالی عکس‌العمل منفی قابل توجهی نشان می‌دهد که از دوره ۵ عکس‌العمل آن به صفر رسیده و از بین می‌رود. در نمودار ۱۵ تغییرات نرخ تورم نسبت به شوک‌های متغیر تعاملی حجم نقدینگی و جهانی شدن مالی در دوره اول عکس‌العمل مثبت و سریع دارد که از دوره دوم روند نزولی پیدا کرده و در بلندمدت تقریباً از بین می‌رود. در نمودار ۱۶ تغییرات نرخ تورم نسبت به شوک‌های نرخ ارز حقیقی در دوره اول عکس‌العمل مثبت نشان داده است و بعدازآن عکس‌العمل آن رو به کاهش رفته و در بلندمدت از بین رفته است. تغییرات نرخ تورم نسبت به شوک‌های مخارج مصرفی دولت در دوره اول عکس‌العمل مثبت و افزایشی دارد که از دوره دوم کاهش یافته و در دوره پنجم عکس‌العمل آن به صورت منفی و پایدار ادامه پیدا کرده است.

د) تأثیر سیاست پولی (نرخ بهره) بر تغییرات تورم

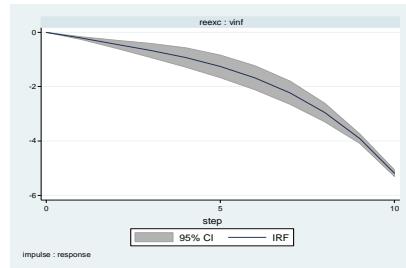
نتایج آزمون عکس‌العمل تغییرات نرخ تورم به شوک‌های جهانی شدن مالی، نرخ بهره (سیاست پولی)، اثر تعاملی جهانی شدن مالی و نرخ بهره، نرخ ارز حقیقی و تشکیل سرمایه ثابت ناخالص داخلی در نمودارهای ۱۸ تا ۲۲ نشان داده شده است.

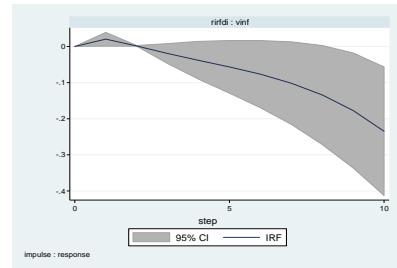
نمودار ۱۹: پاسخ به شوک تغییرات تورم به
شوک جهانی شدن مالی

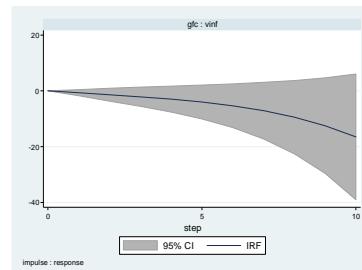
نمودار ۱۸: پاسخ به شوک تغییرات تورم به
شوک نرخ بهره

نمودار ۲۱: پاسخ به شوک تغییرات تورم
به شوک نرخ ارز حقیقی

نمودار ۲۰: پاسخ به شوک تغییرات تورم
به شوک متغیر تعاملی نرخ بهره و
جهانی شدن مالی

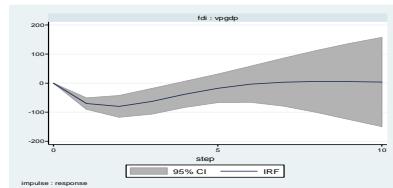

نمودار ۲۲: پاسخ به شوک تغییرات تورم به شوک تشکیل سرمایه ثابت ناچالص داخلی
منبع: محاسبات تحقیق

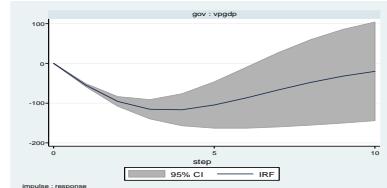
در نمودار ۱۸ مشاهده می‌شود تغییرات نرخ تورم نسبت به شوک‌های نرخ بهره در دوره‌های اول عکس‌العمل ضعیفی دارد اما از دوره ۵ عکس‌العمل مثبت و فراینده وجود دارد. در نمودار ۱۹ تغییرات نرخ تورم نسبت به شوک‌های جهانی شدن مالی عکس‌العمل مثبت نشان می‌دهد که از دوره ۵ عکس‌العمل آن شدیدتر و افزایشی می‌شود. در نمودار ۲۰ تغییرات نرخ تورم نسبت به شوک‌های متغیر تعاملی نرخ بهره و جهانی شدن مالی از دوره دوم عکس‌العمل منفی و فراینده دارد. در نمودار ۲۱ تغییرات نرخ تورم نسبت به شوک‌های نرخ ارز حقیقی عکس‌العمل منفی و فراینده داشته درحالی که تغییرات نرخ تورم نسبت به شوک‌های تشکیل سرمایه ثابت در چند دوره اول عکس‌العمل چندانی را نشان نمی‌دهد، ولی از دوره پنج عکس‌العمل منفی و فراینده داشته است.

ه) تأثیر سیاست مالی (مخارج مصرفی دولت) بر تغییرات تولید

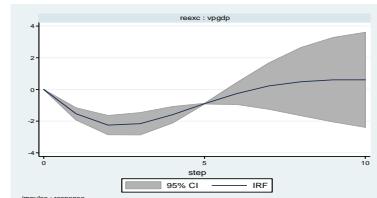
نتایج آزمون عکس‌العمل تغییرات تولید ناخالص داخلی حقیقی سرانه به شوک‌های جهانی شدن مالی، مخارج مصرفی دولت (سیاست مالی)، اثر تعاملی جهانی شدن مالی و مخارج مصرفی دولت، نرخ ارز حقیقی و تشکیل سرمایه ثابت ناخالص داخلی در نمودارهای ۲۳ تا ۲۷ نشان داده شده است.

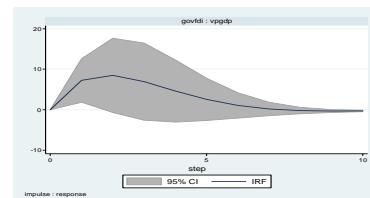
نمودار ۲۴: پاسخ به شوک تغییرات تولید به شوک جهانی شدن مالی

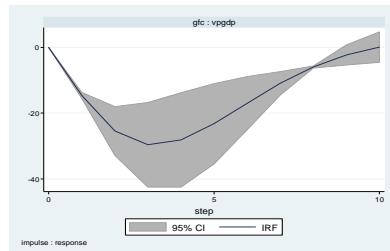
نمودار ۲۳: پاسخ به شوک تغییرات تولید به شوک مخارج مصرفی دولت

نمودار ۲۶: پاسخ به شوک تغییرات تولید به شوک نرخ ارز حقیقی

نمودار ۲۵: پاسخ به شوک تغییرات تولید به شوک متغیر تعامل مخارج مصرفی دولت و جهانی شدن مالی

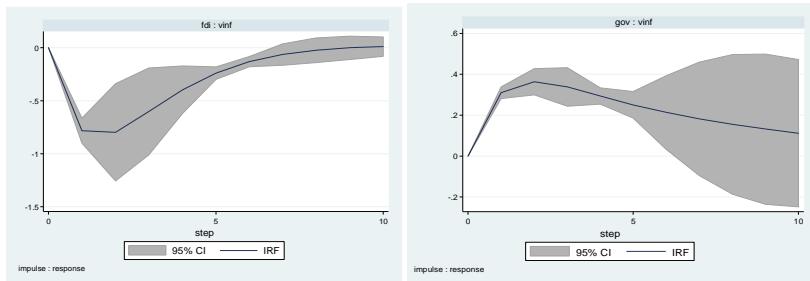
نمودار ۲۷: پاسخ به شوک تغییرات تولید به شوک تشکیل سرمایه ثابت ناخالص داخلی
منبع: محاسبات تحقیق

در نمودار ۲۳ مشاهده می‌شود تغییرات تولید ناخالص داخلی حقیقی سرانه نسبت به شوک‌های مخارج مصرفی دولت از دوره اول تا دوره ۴ عکس‌العمل منفی و معنادار و بعداز آن عکس‌العمل آن افزایش یافته و در بلندمدت تقریباً به صفر نزدیک شده و از بین می‌رود. در نمودار ۲۴ تغییرات تولید ناخالص داخلی حقیقی سرانه نسبت به شوک‌های جهانی‌شدن مالی عکس‌العمل منفی نشان می‌دهد که از دوره ۵ عکس‌العمل آن به صفر می‌رسد. در نمودار ۲۵ هم تغییرات تولید ناخالص داخلی حقیقی سرانه نسبت به شوک‌های متغیر تعاملی مخارج مصرفی دولت و جهانی‌شدن مالی تا دوره ۴ عکس‌العمل مثبت نشان داده است که از دوره ۵ عکس‌العمل آن مثبت و کاهشی است که در بلندمدت صفر می‌شود. در نمودار ۲۶ تغییرات تولید ناخالص داخلی سرانه حقیقی از دوره اول تا دوره سوم عکس‌العمل منفی نشان می‌دهد. از دوره ۴ عکس‌العمل آن به شوک‌های نرخ ارز حقیقی افزایش یافته و مثبت پایدار ادامه می‌یابد. همچنین تغییرات تولید ناخالص داخلی حقیقی سرانه به شوک‌های تشکیل سرمایه ثابت تا دوره ۳ عکس‌العمل منفی نشان می‌دهد که بعداز آن تعدیل شده و به صفر می‌رسد.

۵) تأثیر سیاست مالی (مخارج مصرفی دولت) بر تغییرات تورم

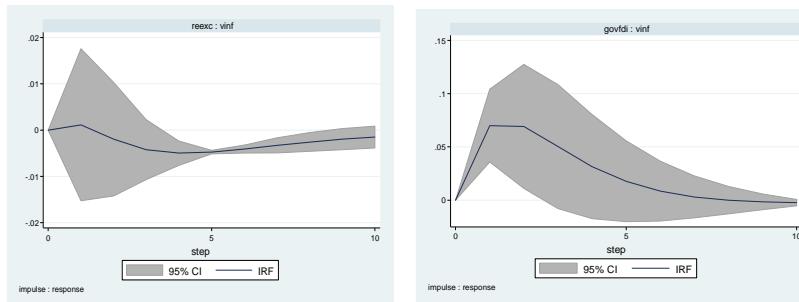
نتایج آزمون عکس‌العمل تغییرات نرخ تورم به شوک‌های جهانی‌شدن مالی، مخارج مصرفی دولت (سیاست مالی)، اثر تعاملی جهانی‌شدن مالی و مخارج مصرفی دولت، نرخ ارز حقیقی و تشکیل سرمایه ثابت ناخالص داخلی در نمودارهای ۲۸ تا ۳۲ نشان داده شده است.

جهانی شدن مالی و اثربخشی سیاست‌های پولی و مالی (رباب ازلی و دیگران) ۳۱

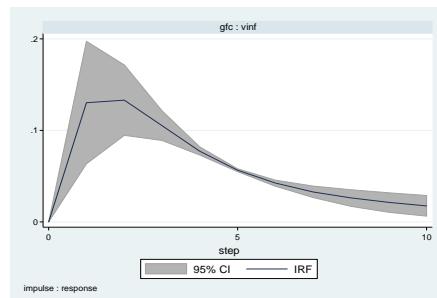
نمودار ۲۹: پاسخ به شوک تغییرات تورم به
شوک جهانی شدن مالی

نمودار ۲۸: پاسخ به شوک تغییرات تورم به
شوک مخارج مصرفی دولت

نمودار ۳۱: پاسخ به شوک تغییرات تورم به
شوک نرخ ارز حقیقی

نمودار ۳۰: پاسخ به شوک تغییرات تورم به
شوک متغیر تعاملی مخارج مصرفی دولت و
جهانی شدن مالی

نمودار ۳۲: پاسخ به شوک تغییرات تورم به شوک تشکیل سرمایه ثابت ناچالص داخلی
منبع: محاسبات تحقیق

در نمودار ۲۸ تغییرات نرخ تورم نسبت به شوک‌های مخارج مصرفی دولت عکس- العمل مثبت نشان می‌دهد که از دوره ۴ عکس‌العمل آن کاهش یافته و در بلندمدت به صفر می‌رسد. در نمودار ۲۹ تغییرات نرخ تورم نسبت به شوک‌های جهانی‌شدن مالی عکس- العمل منفی نشان داده که از دوره ۲ عکس‌العمل آن با این‌که منفی است ولی به سمت صفر برگشته و اثر آن از بین می‌رود. در نمودار ۳۰ تغییرات نرخ تورم نسبت به شوک‌های متغیر تعاملی مخارج مصرفی دولت و جهانی‌شدن مالی تا دوره ۲ عکس‌العمل مثبت و فراینده دارد که از دوره ۳ عکس‌العمل آن مثبت و کاهشی شده و در بلندمدت از بین می‌رود. در نمودار ۳۱ تغییرات نرخ تورم از دوره دوم عکس‌العمل منفی و پایداری نسبت به شوک‌های نرخ ارز حقیقی نشان می‌دهد. با توجه به نمودار ۳۲ تغییرات نرخ تورم نسبت به شوک‌های تشکیل سرمایه از دوره اول تا دوره دوم مثبت و افزایشی است ولی از دوره سوم عکس- العمل آن کاهش یافته و در بلندمدت تعدیل شده و به صفر می‌رسد.

۶. بحث و نتیجه‌گیری کلی

در این تحقیق به بررسی تأثیر جهانی‌شدن مالی بر اثربخشی سیاست‌های پولی و مالی در کشورهای اسلامی در طول دوره ۲۰۱۹-۲۰۰۰ با روش خودرگرسیون برداری مبتنی بر داده‌های تابلویی PVAR پرداخته شد. از جریان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی به عنوان پروکسی جهانی‌شدن مالی و از متغیرهای حجم نقدینگی و نرخ بهره به عنوان پروکسی سیاست پولی و از مخارج مصرفی دولت نیز به عنوان پروکسی سیاست مالی استفاده شد.

با توجه به عکس‌العمل تغییرات تولید ناخالص داخلی به شوک جهانی‌شدن مالی ملاحظه شد که جهانی‌شدن مالی تغییرات تولید ناخالص داخلی را افزایش می‌دهد، در حالی که تغییرات تولید ناخالص داخلی به شوک‌های متغیر تعاملی جهانی‌شدن مالی و حجم نقدینگی عکس‌العمل منفی نشان می‌دهد. لذا جهانی‌شدن مالی با تعامل سیاست پولی (حجم نقدینگی) از تغییرات زیاد تولید ناخالص داخلی جلوگیری و جهانی‌شدن مالی به اثربخشی سیاست پولی کمک می‌کند؛ بنابراین در کشورهای اسلامی، سیاست پولی (حجم نقدینگی) در تعامل با جهانی‌شدن باعث کاهش تغییرات تولید ناخالص داخلی شده و شوک‌های ناشی از جهانی‌شدن مالی را در اقتصاد این کشورها تعدیل می‌کند؛ بنابراین می‌توان این گونه بیان داشت که افزایش جریان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی به عنوان پروکسی

جهانی شدن مالی، تأمین مالی سرمایه‌گذاری‌های داخلی را تأمین می‌کند و از آنچاکه جریان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی منجر به بهبود فناوری، تکنیک‌های مدیریتی و افزایش بهره‌وری می‌شود و از طرفی باعث افزایش سرمایه‌گذاری‌های داخلی می‌شود، باعث می‌شود نقدینگی در بخش‌های تولیدی به کار گرفته شود و ثبات تولید اتفاق یافتد و لذا گسترش جهانی شدن مالی از کanal افزایش تقاضای سرمایه‌گذاری‌ها منجر به افزایش اثربخشی و کارایی سیاست‌های پولی می‌شود.

نتایج عکس‌العمل تغییرات تولید ناخالص داخلی به شوک جهانی شدن مالی با لحاظ نرخ بهره (پروکسی سیاست پولی) نشان داد که جهانی شدن مالی تغییرات تولید ناخالص داخلی را کاهش می‌دهد و تغییرات تولید ناخالص داخلی به شوک‌های متغیر تعاملی جهانی شدن مالی و نرخ بهره عکس‌العمل مثبت نشان می‌دهد؛ بنابراین جهانی شدن مالی با تعامل نرخ بهره باعث افزایش تغییرات تولید ناخالص داخلی می‌شود. لذا جهانی شدن مالی در شرایط اعمال سیاست پولی از طریق نرخ بهره باعث افزایش تغییرات تولید ناخالص داخلی می‌شود و بر این اساس اثربخشی سیاست پولی از طریق نرخ بهره را کاهش می‌دهد؛ بنابراین سیاست پولی اجراسده از طریق نرخ بهره در تعامل با جهانی شدن اثربخشی لازم را نداشته و منجر به تشدید تغییرات تولید ناخالص داخلی می‌شود؛ و تغییر نرخ بهره جریان مالی بین‌المللی به دلیل شکاف نرخ بهره داخلی و نرخ بهره خارجی منجر به نوسان جریان سرمایه شده و لذا اثر نوسانی بر تغییرات تولید خواهد داشت. با توجه به این‌که در اغلب کشورهای اسلامی نرخ بهره توسط مقامات پولی تعیین می‌شود و عموماً در بازار پول تعیین نمی‌شود لذا با تغییرات دستوری نرخ بهره، اختلاف نرخ بهره داخلی و نرخ بهره خارجی منجر به تشدید جریان سرمایه شده و تقاضای سرمایه‌گذاری داخلی را تحت تأثیر قرار داده و بدین طریق نوسانات و تغییرات تولید ناخالص داخلی را افزایش می‌دهد؛ بنابراین در کشورهای اسلامی ابزار نرخ بهره در تعامل با گسترش جهانی شدن مالی، اثربخشی و کارایی سیاست‌های پولی را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

تغییرات نرخ تورم نسبت به شوک‌های جهانی شدن مالی در کوتاه‌مدت عکس‌العمل منفی نشان داده و نسبت به متغیر تعامل حجم نقدینگی و جهانی شدن مالی عکس‌العمل مثبت نشان می‌دهد؛ اما در بلندمدت عکس‌العملی نشان نمی‌دهد. پس در بلندمدت جهانی شدن مالی و تعامل آن با حجم نقدینگی باعث تغییرات معناداری در نرخ تورم

نمی‌شود. لذا جهانی‌شدن مالی تأثیری بر اثربخشی سیاست پولی از طریق حجم نقدینگی ندارد. در حالی که نتایج مدل تأثیر جهانی‌شدن مالی و سیاست پولی از کanal نرخ بهره نشان داد تغییرات نرخ تورم نسبت به شوک‌های تعاملی جهانی‌شدن مالی و نرخ بهره عکس‌العمل منفی نشان می‌دهد. پس نرخ بهره در تعامل با جهانی‌شدن مالی منجر به کاهش تغییرات نرخ تورم می‌شود که حاکی از افزایش اثربخشی سیاست پولی از کanal نرخ بهره است. می‌توان گفت در کشورهای اسلامی با افزایش جریان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی، تأمین منابع مالی سرمایه‌گذاری تسهیل می‌شود و در تعامل با نرخ بهره می‌تواند به افزایش جریان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی منجر شود که می‌تواند باعث افزایش تولید ناخالص داخلی شده و طرف عرضه اقتصاد تقویت شود که می‌تواند نوسانات نرخ تورم را کاهش دهد.

نتایج نشان داد که تغییرات تولید ناخالص داخلی به شوک‌های جهانی‌شدن مالی از کanal سیاست مالی در بلندمدت عکس‌العمل معناداری نشان نمی‌دهد. همچنین، تغییرات تولید ناخالص داخلی به شوک‌های متغیر تعاملی جهانی‌شدن مالی و مخارج مصرفی دولت نیز در بلندمدت عکس‌العمل معناداری نشان نمی‌دهد؛ بنابراین جهانی‌شدن مالی در تعامل با سیاست مالی تأثیری بر تغییرات تولید ندارد و جهانی‌شدن مالی از کanal سیاست مالی به‌طور معناداری نتوانسته است تغییرات تولید ناخالص داخلی را افزایش دهد و بر این اساس می‌توان گفت که جهانی‌شدن مالی کارا یا اثربخش عمل کرده است.

نتایج نشان داد که تغییرات نرخ تورم نسبت به شوک‌های جهانی‌شدن مالی در کوتاه-مدت عکس‌العمل منفی و در بلندمدت عکس‌العملی نشان نمی‌دهد. همچنین تغییرات نرخ تورم نسبت به شوک‌های متغیر تعاملی مخارج مصرفی دولت و جهانی‌شدن مالی در کوتاه-مدت عکس‌العمل مثبت و در بلندمدت عکس‌العمل معناداری نشان نمی‌دهد؛ بنابراین می‌توان گفت که در کوتاه‌مدت تعامل سیاست مالی و جهانی‌شدن مالی اثربخشی سیاست مالی را افزایش می‌دهد، اما در بلندمدت تأثیری بر اثربخشی سیاست مالی ندارد.

بنابراین جمع‌بندی یافته‌های تحقیق حاکی از آن است که در کشورهای اسلامی، سیاست پولی (حجم نقدینگی) در تعامل با جهانی‌شدن باعث کاهش تغییرات تولید ناخالص داخلی شده و شوک‌های ناشی از جهانی‌شدن مالی را در اقتصاد این کشورها تعدیل می‌کند. نتایج مطالعه گرگیادیس و مل (۲۰۱۶) در کشورهای منطقه یورو نشان داده است که جهانی‌شدن مالی تأثیر مثبت بر کارایی و اثربخشی سیاست‌های پولی داشته است

در حالی که در کشورهای غیراروپایی و آمریکا و اقتصادهای نوظهور جهانی شدن مالی کارایی سیاست‌های پولی را کاهش داده است. مطالعه تران و همکاران (۲۰۲۱) نشان داد که جهانی شدن مالی تأثیر منفی بر سیاست‌های پولی کشور و یتیام داشته است. همچنین، جهانی شدن مالی در شرایط اعمال سیاست پولی از طریق نرخ بهره باعث افزایش تغییرات تولید ناخالص داخلی می‌شود و بر این اساس اثربخشی سیاست پولی از طریق نرخ بهره را کاهش می‌دهد. در حالی که تغییرات نرخ تورم نسبت به شوک‌های تعاملی جهانی شدن مالی و نرخ بهره عکس العمل منفی نشان می‌دهد. از طرفی جهانی شدن مالی در تعامل با سیاست مالی تأثیری بر تغییرات تولید ندارد و جهانی شدن مالی از کانال سیاست مالی به‌طور معناداری نتوانسته است تغییرات تولید ناخالص داخلی را افزایش دهد.

با توجه به نتایج به دست آمده ملاحظه شد که جهانی شدن مالی و سیاست پولی ناشی از نقدینگی به صورت تعاملی منجر به کاهش تغییرات تولید ناخالص داخلی می‌شود؛ بنابراین در کشورهای اسلامی برای کاهش اثرات نامطلوب افزایش نقدینگی بر تورم، توسعه جهانی شدن مالی می‌تواند این اثر را خشی کند و از نوسانات تولید جلوگیری کند. همچنین تعامل جهانی شدن مالی با نرخ بهره منجر به افزایش تغییرات تولید ناخالص داخلی می‌شود و این یافته حاکی از آن است که در کشورهای اسلامی، اجرای سیاست پولی به همراه توسعه جهانی شدن مالی منجر به افزایش تغییرات تولید ناخالص داخلی می‌شود و لذا در این کشورها نرخ بهره نمی‌تواند ابزار مناسبی برای اجرای سیاست پولی باشد.

پی‌نوشت

۱. مقاله حاضر مستخرج از رساله دکتری خانم رباب ازلی می‌باشد.

پیوست

کشورهای اسلامی منتخب مورد مطالعه

الجزایر، آذربایجان، بحرین، بنگلادش، بروئنی، مصر، گامبیا، ایران، اندونزی، اردن،
قرقیزستان، مالزی، مالی، نیجریه، عمان، پاکستان، سیرالئون، تاجیکستان

کتاب‌نامه

- آقارکاکلی، آنا محمد، یحییزاده‌فر، محمود و نوبخت، مهدی (۱۳۹۵)، «مطالعه توسعه مالی بین‌المللی و نقش آن بر جهانی شدن اقتصاد در کشور ایران با استفاده از داده‌های تابلویی»، *فصلنامه علمی پژوهشی، پژوهش‌های رشد و توسعه اقتصادی*، شماره ۲۲، دوره ۶، صص ۳۷-۵۶.
- تقوی، مهدی، لطفی، علی اصغر (۱۳۸۵)، «بررسی اثرات سیاست پولی بر حجم سپرده‌ها، تسهیلات اعطایی و نقدینگی نظام بانکی کشور (طی سال‌های ۱۳۷۴-۱۳۸۲)»، *پژوهشنامه اقتصادی*، شماره ۲۰، پیاپی ۱، دوره ۶، صص ۱۴۶-۱۴۳.
- جلیلی، ظریفه، عصاری ارانی، عباس، یاوری، کاظم و حیدری، حسن (۱۳۹۶)، «ارزیابی سازوکار انتقال اثرات سیاست پولی بر بازار سهام در ایران با استفاده از روش خودگرسیون برداری ساختاری (SVAR)»، *فصلنامه پژوهش‌های اقتصادی (رشد و توسعه پایدار)*، دوره ۱۷، شماره ۴، صص ۱۹۵-۱۷۳.
- حاضری‌نیری، هانف، هاشمی، عبدالرحیم و ابوبی گرگری، بهناز (۱۳۹۸)، «اثر آزادسازی حساب سرمایه بر تعییق مالی: شواهدی از کشورهای توسعه‌یافته و درحال توسعه»، *فصلنامه اقتصاد و الگوسازی دانشگاه شهری، بهشتی*، شماره ۲، دوره ۱۲، صص ۸۱-۵۹.
- خلیلی عراقی، سید منصور، برخورداری، سجاد و گلوانی، امین (۱۳۹۹)، «تبیین رابطه بین توسعه مالی و کارایی سیاست پولی با استفاده از شاخص ترکیبی فازی»، *تحقیقات اقتصادی*، شماره ۳، دوره ۵۵، صص ۶۰۸-۵۸۵.
- دادگر، یداله و ناجی میدانی، علی‌اکبر (۱۳۸۲)، «شاخص‌های جهانی شدن اقتصاد و موقعیت ایران»، *فصلنامه پژوهشنامه بازرگانی*، شماره ۲۹، صص ۱۳۵-۱۰۳.
- رضاقلی‌زاده، مهدیه (۱۳۹۳)، «ارزیابی اثرات سیاست‌های مالی دولت از مسیر تغییر در درآمدهای مالیاتی بر اشتغال»، *پژوهشنامه اقتصاد و کسب‌وکار*، شماره ۹، دوره ۵، صص ۵۰-۳۹.
- زنگنه، ایمان، اکبری مقدم، بیت‌الله، میرزاپور باباجان، اکبر (۱۳۹۹)، «تأثیر توسعه مالی بر کارایی سیاست پولی با لحاظ تراز تجاری: رهیافت الگوی کالمون فیلتر»، *فصلنامه اقتصاد مالی*، شماره ۵۱، دوره ۱۴، صص ۲۲۰-۱۹۵.
- سعادت‌مهر، مسعود و غفاری، هادی (۱۳۹۸)، «بررسی مقایسه‌ای اثرگذاری سیاست‌های پولی و مالی بر اقتصاد ایران در قالب یک الگوی SDGE»، *دو فصلنامه مطالعات و سیاست‌های اقتصادی*، سال ۶، شماره ۱، صص ۷۴-۵۱.

- صادقی، سید کمال. باقرزاده آذر، فاطمه و موسوی، سها (۱۳۹۵)، «بررسی عوامل مؤثر بر ریسک بازار سهام با تأکید بر جهانی شدن مالی در قالب رفتار پویای بازار سهام»، *فصلنامه علمی-پژوهشی مدیریت دارایی و تأمین مالی*، سال ۴، شماره ۱، ۱۰۰-۸۷.
- غلامی، الهام، هژبرکیانی، کامبیز (۱۳۹۵)، «بررسی کارایی سیاست‌های مالی انساطی در ایران: مقایسه تطبیقی الگوی VAR خطی و آستانه‌ای»، *فصلنامه اقتصاد مالی*، شماره ۳۵، دوره ۱۰، صص ۲۵-۱.
- فرازمند، حسن، قربان‌نژاد، مجتبی و پورچوان، عبدالله (۱۳۹۲)، «تعیین قواعد سیاست پولی و مالی بهینه در اقتصاد ایران»، *فصلنامه پژوهش‌ها و سیاست‌های اقتصادی*، شماره ۶۷-۶۹، ۸۸-۶۹.
- قادری، سامان و رستمی نوروزآباد، مجتبی (۱۳۹۵)، «جهانی شدن مالی و بازده سهام: تئوری و شواهدی از داده‌های سری زمانی»، *تحقیقات مالی*، دوره ۱۸، شماره ۴، ۷۳۴-۷۱۵.
- قلی‌زاده کناری، صدیق، پورفرج، علیرضا، جعفری صمیمی، احمد (۱۳۹۶)، «بررسی تطبیقی کارایی سیاست پولی بهینه در ایران»، *فصلنامه نظریه‌های کاربردی اقتصاد*، شماره ۴، دوره ۴، صص ۲۷-۶۰.
- کریمی پتانلار، سعید، قادری، سامان و سنگین‌آبادی، بهرام (۱۳۸۹)، «اثر جهانی شدن تجاری و مالی بر اندازه دولت در ایران»، *فصلنامه اقتصاد و تجارت نوین*، شماره‌های ۲۱ و ۲۲، صص ۱۶۴-۱۶۴.
- کومسا، آسفا (۱۳۷۸)، «جهانی شدن و منطقه‌گرایی و تأثیر آن بر کشورهای در حال توسعه»، *اطلاعات سیاسی-اقتصادی*، ترجمه اسماعیل مردانی گیوی، شماره ۱۳۷ و ۱۳۸، صص ۹۷-۸۵.
- گوگردچیان، احمد، طبی، سید کمیل، گوگردچیان، مرضیه (۱۳۹۳)، «ارزیابی رشد اقتصادی جهانی در فرآیند جهانی شدن مالی»، *فصلنامه علمی-پژوهشی مطالعات اقتصادی کاربردی ایران*، شماره ۹، دوره ۳، صص ۲۰۵-۲۲۱.
- مرزبان، حسین، دهقان شبانی، زهرا، اکبریان، رضا و فراهانی، مهدی (۱۳۹۵)، «ارزیابی کارایی سیاست پولی در اقتصاد ایران: با رویکرد الگوی FAVAR»، *فصلنامه اقتصاد مقداری (بررسی‌های اقتصادی سابق)*، شماره ۲، دوره ۱۳، صص ۷۱-۹۲.
- نصیری، حسین، پایتحتی اسکوبی، سید علی، دیزجی، میره و قره‌داغی، رستم (۱۴۰۰)، «ارزیابی تأثیر غیرخطی آزادسازی مالی و متغیرهای کلان اقتصادی بر بهره‌وری بانک‌ها: شواهدی از کشورهای منتخب در حال توسعه»، *فصلنامه علمی اقتصاد و بانکداری اسلامی*، شماره ۳۶، دوره ۳، صص ۹۶-۷۱.

- Agenor, P & Silva, L. A. P. (2013), "Inflation Targeting and Financial Stability: A Perspective from the Developing World", *Banco Central do Brasil*, Working Paper No.324.
- Agrippino, S & Rey, H (2014), "World Asset Markets and the Global Financial Cycle", Mimeo
- Bernanke, B (2007), "Globalization and Monetary Policy", Speech at the Fourth Economic Summit, *Stanford Institute for Economic Policy Research*. pp. 1-19.
- Bhagwati, J. (1998), "Poverty and Reforms: Friends or Foes? ", *Journal of International Affairs*, Vol. 52, No.1, pp. 33-45.
- Bruno, V & Shin, H. S (2015), "Cross-Border Banking and Global Liquidity", *Rev. Econ. Stud.* Vol. 82, No. 2, pp. 535-564.
- Cecchetti, S. G., & Krause, S. (2002), "Central bank structure, policy efficiency, and macroeconomic performance: Exploring empirical relationships", *The Federal Reserve Bank of St. Louis* .
- Cecchetti, S. G., Flores-Lagunes, A., & Krause, S (2006), "Has monetary policy become more efficient? A cross country analysis", *working paper*, No. 10973. National Bureau of Economic Research .
- Christiano, L. J., Eichenbaum, M and Evans, C. L (1999), "Monetary policy shocks: What have we learned and to what end?", Handbook of Macroeconomics,in:J.B. Taylor & M. Woodford (ed.), *Handbook of Macroeconomics, Edition 1*, Vol. 1, Chapter 2, pp. 65-148.
- Das, D. K (2006), "Globalization in the World of Finance: An Analytical History", *Global Economy Journal*, Vol. 6, No. 1. pp. 1-25
- De Mendonça, H. F. & Nascimento, N. C (2019), "Monetary Policy Efficiency and Macroeconomic Stability: Do Financial Openness and Economic Globalization Matter? ", *The North American Journal of Economics and Finance*, Vol. 51, pp.1-20.
- Effiong, E, Esu, G. & Chuku, C (2017), "Financial Development and Monetary Policy Effectiveness in Africa", *MPRA Paper*, No. 79732.
- Fukuyama, F (2001). "Social Capital, Civil Society and Development", *Third World Quarterly*, Vol. 22, No. 1, pp. 7-20.
- Georgiadis, F. & Mehl, A (2016), "Financial Globalisation and Monetary Policy Effectiveness", *Journal of International Economics*, Vol. 103, pp. 200–212.
- Ghazanchyan, M (2014), "Unraveling the Monetary Policy transmission mechanism in Sri Lanka". *IMF working paper*, 190.
- Goldsmith, R(1969), "Financial Structure and development", New Haven, Yale University Press.
- Holtz-Eakin, D, Newey, W. & Rosen, H. S (1988). "Estimating Vector Autoregressions with Panel Data", *Econometrica*, Vol. 56, No. 6, pp. 1371-1395.
- Kamin, S (2010). "Financial Globalization and Monetary Policy", *International Finance Discussion Paper*, Vol. 1002, pp. 1-58.

- Krugman, P (1996). "Past And Prospective Causes of High Unemployment". *Economic Review*, Vol. 79 , pp. 23-47.
- Krylova, E (2002), "The Credit Channel of Monetary Policy: Case of Austria", *Economics Series*, No. 111.
- Lambertiri, L and Rovelli, R (2004), *Independent Ordinated*, Cambridge University Press.
- Love, I & Ziccino, L (2006), "Financial Development and Dynamic Investment Behavior: Evidence from Panel VAR", *The Quarterly Review of Economics and Finance*, Vol. 46, No. 2, pp. 190-210.
- Ma, Y & Lin, X (2016), "Financial Development and the Effectiveness of Monetary Policy", *Journal of Banking & Finance*, Vol. 68, No. 1, pp. 1–11.
- McKinnon, R. I (1963), "Optimum Currency Areas", *American Economic Review*, Vol. 53, pp. 717-724.
- Mehrotra, A & Yetman, J (2015), "Financial Inclusion-Issues for Central Banks", *BIS Quarterly Review*, March 2015, pp. 83–96.
- Mishkin, F. S (1999), "International Experiences with Different Monetary Policy Regimes", *Journal of Monetary Economics*, Vol. 43, No. 3, pp. 579-605.
- Mukherjee, S & Bhattacharya, R (2011), "Inflation targeting and monetary Mechanism in emerging market economies", *IMF working paper*, 229.
- Ni, N & Liu, Y (2019), "Financial liberalization and income inequality: A meta-analysis based on cross-country studies", *China Economic Review*, Vol 56, pp. 1-17.
- Ouyang, A & Rajan, R (2019), "The Impact of Financial Development on the Effectiveness of Inflation Targeting in Developing Economies", *Japan & the World Economy*, Vol. 50, No 1, pp. 25-35.
- Peterson, D and Lerner, D (1971), "Optimal Control and Monetary Policy", *International Economic Review*, Vol. 12, No. 2.
- Prasad, E., Rogoff, K., Wei, S. J. & Kose, A (2003). "Effect of Financial Globalization on Developing Countries, Some Empirical Evidence", *Economic and Political Weekly*, Vol. 38, No. 41, pp. 4319-4330.
- Rao, J. (1998). Openness, Poverty and Inequality; Back Ground Paper Prepared for the Human Development Report (1999); New York; UNDP; May. Available at <http://www.fao.org/es/seminar/mohanrao.pdf>.
- Rey, H (2013). "Dilemma not Trilemma: the Global Cycle and Monetary Policy Independence", *Proceedings - Economic Policy Symposium - Jackson Hole*, pp. 1–2.
- Rodrik, D (1998) "Who Needs Capital-Account Convertibility? ", *Essays in international finance*, Vol. 17, No. 4, pp. 55-65.
- Samba, M. & Mbassi, C (2016). "Does Financial Development Spur Macroeconomic Policy Efficiency in the Cemac Countries? An Empirical Evaluation", *Business and Economics Journal*, Vol. 7, No. 2, pp. 1-7.

- Sargent, T and Wallace, N (1975), Rational Expectation, the Optimal Monetary Instrument and Optimal Money Supply Rule, *Journal of Political Economy*, Vol. 83, No. 2, pp. 241-254.
- Shin, H. S (2012). "Global Banking Glut and Loan Risk Premium", *IMF Econ. Re*, Vol. 60, No. 2, pp. 155-192.
- Stiglitz, J. E (2000), "Capital Market Liberalization, Economic Growth, and Instability", *World Development*, vol.28, No.6, pp. 1075-1086.
- Tan, C. T., Mohamed, A., Habibullah, M. S and Chin, L (2020), "The Impacts of Monetary and Fiscal Policies on Economic Growth in Malaysia, Singapore and Thailand", *South Asian Journal of Macroeconomics and Public Finance*, Vol. 1, No. 9, pp. 114-130.
- Taylor, J. B. & Williams, J. C (2011). "Simple and Robust Rules for Monetary Policy". In B. M. Friedman and M. Woodford (eds.), *Handbook of Monetary Economics*, Vol. 3B, Amsterdam: Elsevier. Federal Reserve Bank of Francisco.
- Tran, H. H., Thi Dieu LE, T. P & Nguyen, V. T. H (2021), " The Impact of Financial Integration on Monetary Policy Independence: The Case of Vietnam", *Journal of Asian Finance, Economics and Business*, Vol. 8, No. 2, pp. 791-800
- Weber, A (2008), "Globalisation, Monetary Policy and the Euro, Speech at the Norges Bank Conference on Monetary Policy-Jarle Berglo Colloquium", Globalization and Monetary Policy"
- Woodford, M (2007), "Globalization and Monetary Control, International Dimensions of Monetary Policy", NBER Chapters. *National Bureau of Economic Research*, pp. 13-77.
- Yellen, J (2006), "Monetary Policy in a Global Environment", Speech at *The Euro and the Dollar in a Globalized Economy Conference*.